

สภาพและปัญหาในการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2

นางสาวละออ วันจิ๋ว

รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

ประกาศคุณูปการ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความกรุณาของ ดร.สถิรพร เชาวนชัย อาจารย์ประจำภาควิชาบริหาร และพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพิษณุโลก ที่ปรึกษางานวิจัย ที่ได้ให้แนวทาง ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะเป็นอย่างดีในการจัดทำวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ ดร.เสถียรภักดิ์ มุขดี ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ ดร.สถิรพร เชาวนชัย อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพิษณุโลก ดร.อุไร ปัญญาสิทธิ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนพรหมพิรามวิทยา จังหวัดพิษณุโลก ดร.อมรรัตน์ สารเถื่อนแก้ว รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ โรงเรียนพุทธชินราชพิทยา จังหวัดพิษณุโลก นายจنگล ยาห้วม ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 ในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ได้กรุณาให้ความอนุเคราะห์อย่างยิ่งในการให้ข้อเสนอแนะ และตรวจสอบหาคุณภาพของเครื่องมือสำหรับการทำวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ คณะผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 ที่ให้ความร่วมมืออย่างดียิ่งในการตอบแบบสอบถามในการทดลองใช้เครื่องมือเพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ขอขอบพระคุณ คณะผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 ที่ให้ความร่วมมืออย่างดียิ่งในการตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัย และขอขอบพระคุณทุกท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดทำวิจัยในครั้งนี้

ด้วยความมุ่งมั่นตั้งใจในการจัดทำวิจัยในครั้งนี้จนสำเร็จ ผู้วิจัยจึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่างานวิจัยฉบับนี้จะเป็นส่วนหนึ่งที่ทำคุณประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างยั่งยืนต่อไป

ละออ วันจิ๋ว

กรกฎาคม 2564

ชื่อเรื่อง	สภาพและปัญหาในการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2
ผู้วิจัย	ละออ วันจิว
คำสำคัญ	ระบบประกันคุณภาพภายใน

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาในการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และเพื่อเปรียบเทียบสภาพในการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 64 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ และแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test) ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา รองลงมา คือ ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

2. ปัญหาในการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 มีปัญหาดังนี้ 1) ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา พบว่า มีปัญหาเรื่องการกำหนดมาตรฐานการศึกษาและเป้าหมายความสำเร็จที่เด่นชัดเป็นรูปธรรม มากที่สุด 2) ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา พบว่า มีปัญหาเรื่องการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาสะท้อนคุณภาพความสำเร็จและเป็นรูปธรรมโดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม มากที่สุด 3) ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา พบว่า มีปัญหาเรื่องการทำกับ ติดตามตรวจสอบ ประเมินผลและจัดทำรายงานผลการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม มากที่สุด 4) ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาพบว่า มีปัญหาเรื่องการเก็บรวบรวมข้อมูล

ที่ใช้ในการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา มากที่สุด 5) ด้านการติดตามผลการดำเนินงาน เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา พบว่า การนำผลการติดตามการดำเนินงาน มาใช้ปรับปรุงหรือพัฒนาการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีปัญหามากที่สุด 6) ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง พบว่า มีปัญหาเรื่องการนำเสนอผลการประเมินตนเองในแต่ละมาตรฐานพร้อมหลักฐานอ้างอิงผลการประเมินและกระบวนการพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานให้ดีขึ้นกว่าเดิม มากที่สุด

3. ผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า สถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันมีสภาพการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในภาพรวม ไม่แตกต่างกัน

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญ.....	1
คำถามการวิจัย.....	3
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
สมมุติฐานของการวิจัย.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2.....	9
ขอบข่ายและภารกิจการบริหารงานโรงเรียน.....	11
แนวคิดเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพการศึกษา.....	13
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	30
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	33
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	34
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	34
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	35
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	37
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	37
4 ผลการวิจัย.....	39
ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	39

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ตอนที่ 2 ผลการศึกษาสภาพในการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุตรดิตถ์ เขต 2.....	40
ตอนที่ 3 ผลการศึกษาปัญหาในการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุตรดิตถ์ เขต 2.....	48
ตอนที่ 4 ผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุตรดิตถ์ เขต 2.....	52
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	64
สรุปผลการวิจัย.....	65
อภิปรายผลการวิจัย.....	69
ข้อเสนอแนะ.....	72
บรรณานุกรม.....	74
ภาคผนวก.....	78
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในงานวิจัย.....	79
ภาคผนวก ข ผลการประเมินความสอดคล้องของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย.....	80
ภาคผนวก ค แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	83
ประวัติผู้วิจัย.....	90

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงจำนวนโรงเรียนจำแนกตามขนาดและรายอำเภอ.....	11
2 แสดงการเปรียบเทียบแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา.....	20
3 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	34
4 แสดงจำนวนและร้อยละสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	39
5 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับสภาพการดำเนินงานระบบประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุดรดิตถ์ เขต 2 โดยภาพรวม 6 ด้าน.....	40
6 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับสภาพการดำเนินงานระบบประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุดรดิตถ์ เขต 2 ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา.....	41
7 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับสภาพการดำเนินงานระบบประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุดรดิตถ์ เขต 2 ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา.....	42
8 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับสภาพการดำเนินงานระบบประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุดรดิตถ์ เขต 2 ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ของสถานศึกษา.....	44
9 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับสภาพการดำเนินงานระบบประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุดรดิตถ์ เขต 2 ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษา.....	45
10 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับสภาพการดำเนินงานระบบประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุดรดิตถ์ เขต 2 ด้านการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษา ให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา.....	46

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
11 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับสภาพการดำเนินงานระบบประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุตรดิตถ์ เขต 2 ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง.....	47
12 แสดงจำนวนและร้อยละของปัญหาการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2.....	48
13 แสดงผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวม 6 ด้าน.....	52
14 แสดงผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา.....	53
15 แสดงผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพ ตามมาตรฐานการศึกษา.....	55
16 แสดงผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา.....	57
17 แสดงผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา.....	59
18 แสดงผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 ด้านการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ ตามมาตรฐานการศึกษา.....	60

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง

หน้า

- 19 แสดงผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 ด้านการจัดทำ
รายงานผลการประเมินตนเอง..... 62

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
1 แสดงองค์ประกอบของระบบการประกันคุณภาพการศึกษา.....	15
2 แสดงความสัมพันธ์ของการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก.....	25
3 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย.....	33

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญ

การศึกษาเป็นพื้นฐานที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาคนในสังคมให้มีคุณภาพ ซึ่งการจัดการศึกษาจะต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาได้เต็มตามศักยภาพ ซึ่งสถานศึกษาเป็นแหล่งการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง ดังนั้น พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม จึงกำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา อันนำไปสู่การกำหนดให้มีมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การประกันคุณภาพการศึกษาได้ถูกกำหนดอย่างชัดเจนในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ได้ให้ความสำคัญของการจัดการศึกษาและหลักการจัดการศึกษาที่ต้องมุ่งเน้นคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาไว้ใน หมวด 6 มาตรา 47 ให้มีระบบประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก มาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรับรองการประกันคุณภาพภายนอก มาตรา 49 ให้มีการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกห้าปีนับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้าย และเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน และมาตรา 50 ให้สถานศึกษาให้ความร่วมมือในการจัดเตรียมเอกสาร ตลอดจนให้บุคลากร คณะกรรมการของสถานศึกษา รวมทั้งผู้ปกครองและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้ข้อมูลเพิ่มเติม (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน), 2547, หน้า 29-30)

จากกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2561 กล่าวถึง “การประกันคุณภาพการศึกษา” หมายความว่า การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษา โดยมีกลไกในการควบคุม ตรวจสอบระบบการบริหารคุณภาพการศึกษาที่สถานศึกษาจัดขึ้น เพื่อให้เกิดการพัฒนาและสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชนว่าสถานศึกษานั้นสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและ

บรรลุป่าประสงค์ของหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแล และตามกฎหมายกระทรวงฉบับนี้ ข้อ 3 ได้กำหนดให้สถานศึกษาแต่ละแห่งจัดให้มีระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับและประเภท การศึกษาที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนด พร้อมทั้งจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ จัดให้มีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ติดตามผลการดำเนินการ เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเองให้แก่หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาเป็นประจำทุกปี และเพื่อให้การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ให้หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษามีหน้าที่ในการให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ และแนะนำสถานศึกษาเพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561, หน้า 83-84) การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการดำเนินงานตามภารกิจของสถานศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคม โดยรวมว่าการดำเนินงานของสถานศึกษา จะมีประสิทธิภาพและทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพ หรือมีคุณลักษณะพึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่ได้กำหนดไว้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561, หน้า 3)

กระทรวงศึกษาธิการ ได้มีนโยบายปฏิรูประบบการประเมินและการประกันคุณภาพการศึกษา ปรับเปลี่ยนระบบประกันคุณภาพการศึกษา โดยให้มีการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอกตามแนวคิดหลักการว่า สถานศึกษาสามารถออกแบบระบบการประกันคุณภาพภายในที่เหมาะสม เป็นไปได้และสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาได้ด้วยตนเอง การประเมินคุณภาพภายนอกเป็นการยืนยันระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ผลที่ได้จากการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอกนั้น จะต้องสามารถนำไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาได้ด้วย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563, หน้า 17)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นส่วนราชการที่มีความสำคัญยิ่งในการกำกับดูแลและสนับสนุนส่งเสริมการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยมีเป้าหมายหลักอยู่ที่การให้บริการทางการศึกษาแก่ประชากรวัยเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง มีคุณภาพ และไม่เก็บค่าใช้จ่ายซึ่งเป็นไปตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, ม.ป.ป., หน้า 1) มีภารกิจสำคัญในการปฏิบัติงานเพื่อส่งเสริมให้ระบบการศึกษาเป็นระบบที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพควบคู่กันไป หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ ต้องส่งเสริม สนับสนุนให้โรงเรียนสามารถดำเนินการพัฒนาคุณภาพนักเรียนให้ได้ตามมาตรฐานที่หลักสูตรกำหนดภายใต้การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2555, หน้า 1)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 มีโรงเรียนในสังกัดที่จัดการเรียนการสอนจำนวน 76 แห่ง และได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่ จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) จำนวน 2 แห่ง การประเมินคุณภาพภายนอกเป็นการยืนยันระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา และปัจจุบันได้มีการปฏิรูประบบการประเมินและการประกันคุณภาพการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการที่ต้องการให้สถานศึกษาได้ดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพภายในให้สัมพันธ์สอดคล้องกับการประเมินคุณภาพภายนอก และไม่เป็นการสร้างภาระแก่สถานศึกษาและบุคลากรในสถานศึกษา

จากความสำคัญดังกล่าว จะเห็นได้ว่าระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่หน่วยงานต้นสังกัด ผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องจะต้องให้ความสำคัญ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาแห่งนั้น ให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง ผู้เรียนมีคุณภาพ และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่ได้กำหนดไว้ และสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้ปกครองและสาธารณชนว่าสถานศึกษานั้นสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและบรรลุป่าประสงค์ของหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแล และได้รับการรับรองการประกันคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ผู้วิจัยในฐานะรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 ที่รับผิดชอบงานกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพและปัญหาในการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 เพื่อนำผลการวิจัยครั้งนี้เป็นข้อมูลในการพัฒนาการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน และผ่านการรับรองคุณภาพมาตรฐานการศึกษา ได้รับความเชื่อมั่นและยอมรับจากผู้ปกครองและชุมชน ผู้เรียนได้รับการศึกษาจากสถานศึกษาที่มีคุณภาพและมาตรฐานเท่าเทียมกันอย่างทั่วถึงและเป็นคนเก่ง คนดีมีคุณภาพและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

คำถามการวิจัย

1. สภาพและปัญหาในการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 เป็นอย่างไร
2. สภาพในการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 ของสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีความแตกต่างกันอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาในการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิตถ์ เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพในการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิตถ์ เขต 2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิตถ์ เขต 2 ได้ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นแนวทางในการส่งเสริมสนับสนุนและ พัฒนาการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น และผ่านการรับรองคุณภาพมาตรฐานการศึกษา ทุกแห่ง
2. สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิตถ์ เขต 2 มีข้อมูลสารสนเทศเพื่อปรับปรุงและพัฒนา และได้รับการส่งเสริมสนับสนุนและ พัฒนาการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายใน สอดคล้องกับสภาพบริบท บรรลุเป้าหมายตามมาตรฐานการศึกษา เป็นสถานศึกษาที่มีคุณภาพมาตรฐาน ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา เป็นมืออาชีพ
3. ผู้เรียนได้รับการศึกษาจากสถานศึกษาที่มีคุณภาพและมาตรฐานเท่าเทียมกัน อย่างทั่วถึง ส่งผลให้มีคุณภาพและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษา เป็นคนเก่งคนดีและอยู่ในสังคม ได้อย่างมีความสุข

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาสภาพและปัญหาในการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิตถ์ เขต 2 ซึ่งประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2561 ใน 6 ด้าน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563, หน้า 17) ดังนี้

- 1.1 ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
- 1.2 ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา
- 1.3 ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
- 1.4 ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
- 1.5 ด้านการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา
- 1.6 ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 76 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2, 2563, หน้า 16)

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 ปีการศึกษา 2563 ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 อ้างอิงในบุญชม ศรีสะอาด, 2556, หน้า 43-44) ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยการจับสลาก (บุญชม ศรีสะอาด, 2556, หน้า 45-46) ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 64 คน

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ ขนาดของสถานศึกษา

3.1.1 สถานศึกษาขนาดเล็ก คือ มีจำนวนนักเรียน 1-120 คน

3.1.2 สถานศึกษาขนาดกลางขึ้นไป คือ มีจำนวนนักเรียน 121 คนขึ้นไป

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ สภาพและปัญหาในการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยมีหลักการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามกฎกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2561 ใน 6 ด้าน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563, หน้า 17) ดังนี้

3.2.1 ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

3.2.2 ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

3.2.3 ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

3.2.4 ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

3.2.5 ด้านการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

3.2.6 ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการบริหารจัดการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานที่ต้องการ บุคลากรทุกฝ่ายร่วมกันวางแผน กำหนดเป้าหมายและวิธีการ ลงมือปฏิบัติตามแผนในทุกขั้นตอน มีการบันทึกข้อมูลเพื่อตรวจสอบผลงาน หาจุดเด่น จุดที่ต้องการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา แล้วร่วมกันปรับปรุงแผนงานนั้นๆ โดยมุ่งหวังให้มีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการสถานศึกษาที่เน้นคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ

2. สภาพการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง ภาระงานที่สถานศึกษาต้องดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามกฎหมายการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2561 ประกอบด้วย 6 ด้าน ทั้งการศึกษาระดับปฐมวัยและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563, หน้า 17-22) ดังนี้

2.1 ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา สร้างความรู้ความเข้าใจและความตระหนักเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา มาตรฐานการศึกษาให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ ศึกษาวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษาของชาติ หลักสูตรสถานศึกษา จุดเน้น บริบท ความต้องการ ทิศทางการจัดการศึกษา เอกลักษณ์และอัตลักษณ์ของสถานศึกษาเพื่อกำหนดมาตรฐานการศึกษาและเป้าหมาย จัดทำมาตรฐานการศึกษาและเป้าหมายความสำเร็จที่เด่นชัด เป็นรูปธรรม ครอบคลุมการศึกษาทุกระดับการศึกษา ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา และประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาและเป้าหมาย ความสำเร็จของสถานศึกษา และแจ้งผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกรับทราบ

2.2 ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา หมายถึง สถานศึกษาจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาโดยการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศและวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในภายนอก กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ประเด็นกลยุทธ์ ตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย โครงการและกิจกรรมที่ตอบสนองต่อวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์และสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษาเห็นชอบก่อนนำไปใช้จริง

2.3 ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษานำแผนปฏิบัติการประจำปีไปสู่การปฏิบัติ ผู้รับผิดชอบและผู้ที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบ มีการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและจัดทำรายงานผลการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม และนำผลการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมมาใช้พัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงาน

2.4 ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษากำหนดหรือมอบหมายผู้รับผิดชอบในการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา กำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและเครื่องมือที่หลากหลายและเหมาะสม มีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง และสรุปรายงานผลการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา

2.5 ด้านการติดตามผลการดำเนินงานให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา หมายถึง สถานศึกษาติดตามผลสำเร็จตามเป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนปฏิบัติการประจำปี ติดตามการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาเรื่องการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กระบวนการจัดการเรียนรู้ กิจกรรม

ส่งเสริมการเรียนรู้ การวัดประเมินผลการเรียนรู้ การพัฒนาบุคลากร การจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ กำหนดผู้รับผิดชอบ ปฏิทินปฏิบัติงาน และจัดทำเครื่องมือในการติดตามการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี จัดทำรายงานผลการติดตามการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง และนำผลการติดตามมาใช้ปรับปรุงหรือพัฒนาการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

2.6 ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง หมายถึง สถานศึกษาจัดทำรายงานผลการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาตามรูปแบบรายงานที่สถานศึกษากำหนดหรือหน่วยงานต้นสังกัดกำหนด นำเสนอผลการประเมินตนเองแต่ละมาตรฐานว่ามีคุณภาพอยู่ระดับใด มีหลักฐานในการอ้างอิงผลการประเมิน และมีกระบวนการพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐาน นำเสนอรายงานผลการประเมินตนเองต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานความเห็นชอบ จัดส่งรายงานผลการประเมินตนเองต่อหน่วยงานต้นสังกัดและเผยแพร่ต่อสาธารณชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3. ปัญหาการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง ปัญหาที่เกิดขึ้นตามภาระงานที่สถานศึกษาต้องดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพภายใน 6 ด้าน คือ 1) ด้านกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) ด้านจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา 3) ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 4) ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา 5) ด้านการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา 6) ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563, หน้า 17-22)

4. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการโรงเรียนหรือรักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 ปีการศึกษา 2563

สมมุติฐานของการวิจัย

สถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันมีสภาพของการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่แตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ในการวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาในการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 โดยนำเสนอสาระตามประเด็นสำคัญดังต่อไปนี้

1. บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2
 - 1.1 ข้อมูลพื้นฐาน
 - 1.2 อำนาจหน้าที่
 - 1.3 การแบ่งกลุ่มภายในสำนักงาน
 - 1.4 ข้อมูลจำนวนโรงเรียนในสังกัด
2. ขอบข่ายและภารกิจการบริหารงานโรงเรียน
 - 2.1 งานบริหารวิชาการ
 - 2.2 งานบริหารงบประมาณ
 - 2.3 งานบริหารงานบุคคล
 - 2.4 งานบริหารทั่วไป
3. แนวคิดเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพการศึกษา
 - 3.1 ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา
 - 3.2 ความหมายของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
 - 3.3 แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา
 - 3.4 ความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา
 - 3.5 การเปลี่ยนแปลงในระบบการประกันคุณภาพการศึกษา
 - 3.6 เปรียบเทียบแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
 - 3.7 แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
 - 3.8 ความสัมพันธ์ระหว่างการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก
 - 3.9 มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประกันคุณภาพภายใน
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
5. กรอบแนวคิดในการวิจัย

บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2

1. ข้อมูลพื้นฐาน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 เป็นเขตพื้นที่การศึกษาที่ตั้งอยู่ภาคเหนือตอนล่าง ตั้งอยู่เลขที่ 12 หมู่ 4 ตำบลแสนตอ อำเภอท่าปลา จังหวัดอุตรดิตถ์ ดูแลรับผิดชอบการจัดการศึกษา จำนวน 4 อำเภอ ได้แก่ อำเภอท่าปลา อำเภอน้ำปาด อำเภอปากท่า อำเภอบ้านโคก (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2, 2564, หน้า 2)

ลักษณะภูมิศาสตร์ส่วนใหญ่เป็นเขตภูเขา และมีทรัพยากรป่าไม้ที่มีความอุดมสมบูรณ์และเป็นแหล่งต้นน้ำลำธาร มีพื้นที่รับผิดชอบทั้งหมด 4 อำเภอ จำนวน 2,898,718 ไร่ (66 % ของพื้นที่จังหวัด) โดยมีพื้นที่ป่าไม้ ร้อยละ 98.54 ของพื้นที่ทั้งหมด ทิศเหนือติดต่อกับจังหวัดน่าน ทิศใต้ติดต่อกับอำเภอทองแสนขัน ทิศตะวันออกติดต่อกับประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ทิศตะวันตกติดต่อกับจังหวัดแพร่ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2, 2564, หน้า 3)

2. อำนาจหน้าที่

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดำเนินการให้กระทรวงศึกษาธิการ และมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2, 2564, หน้า 1)

1. จัดทำนโยบาย แผนพัฒนาและมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของท้องถิ่น
2. วิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษา และหน่วยงานในเขตพื้นที่การศึกษา และแจ้งการจัดสรรงบประมาณที่ได้รับในหน่วยงานข้างต้นรับทราบ รวมทั้งกำกับตรวจสอบ ติดตาม การใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานดังกล่าว
3. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
4. กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและในเขตพื้นที่การศึกษา
5. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
6. ประสานการระดมทรัพยากรด้านต่างๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการจัดและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
7. จัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาและประเมินผลสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

8. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษารูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา

9. ดำเนินการประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

10. ประสาน ส่งเสริม การดำเนินงานของคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และคณะทำงานด้านการศึกษา

11. ประสานการปฏิบัติราชการทั่วไบบัณฑิตหรือหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐ เอกชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

12. ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

3. การแบ่งกลุ่มงานภายในสำนักงาน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 เป็นหน่วยงานภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และได้แบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ดังนี้ 1) กลุ่มอำนวยการ 2) กลุ่มบริหารงานบุคคล 3) กลุ่มนโยบายและแผน 4) กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา 5) กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา 6) กลุ่มบริหารงานการเงินและสินทรัพย์ 7) หน่วยตรวจสอบภายใน 8) กลุ่มพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา 9) กลุ่มกฎหมายและคดี 10) กลุ่มส่งเสริมการศึกษาทางไกลเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2, 2564, หน้า 3)

4. ข้อมูลจำนวนโรงเรียนในสังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ได้จัดบริการทางการศึกษาให้กับนักเรียนในเขตบริการอย่างทั่วถึง โดยจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษา (อนุบาล 1) ถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1-ม.3) มีโรงเรียนในสังกัดจำแนกตามขนาด และรายอำเภอ ดังแสดงตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนโรงเรียนจำแนกตามขนาดและรายอำเภอ

อำเภอ	ขนาดโรงเรียน							รวม
	ขนาดที่ 1 1-120 คน	ขนาดที่ 2 121-200 คน	ขนาดที่ 3 201-300 คน	ขนาดที่ 4 301-499 คน	ขนาดที่ 5 500- 1,499 คน	ขนาดที่ 6 1,500- 2,499 คน	ขนาดที่ 7 2,500 คน ขึ้นไป	
ท่าปลา	20	4	2	1	1	0	0	28
น้ำปาด	14	4	3	1	0	0	0	22
พากทำ	10	2	0	0	0	0	0	12
บ้านโคก	11	3	0	0	0	0	0	14
รวม	55	13	5	2	1	0	0	76
ร้อยละ	72.37	17.11	6.58	2.63	1.31	0.00	0.00	100.00

(ข้อมูล ณ 18 ก.ค. 63)

ที่มา: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2, 2563, หน้า 16

จากตาราง 1 แสดงจำนวนโรงเรียนจำแนกตามขนาดและรายอำเภอ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 พบว่า มีโรงเรียนในสังกัดที่มีนักเรียนตั้งแต่ 1-120 คน จำนวน 55 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 72.37 จากโรงเรียนทั้งหมด 76 แห่ง ซึ่งเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก ตามหลักเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่กล่าวว่าจากสภาพบริบทด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และอื่น ๆ ที่เปลี่ยนแปลงส่งผลให้โรงเรียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีแนวโน้มปรับเปลี่ยนขนาดเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก (โรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ 120 คนลงมา) เพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2558, หน้า 3) และคงเหลือ 21 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 27.63 เป็นโรงเรียนขนาดกลางขึ้นไป ซึ่งมีนักเรียนตั้งแต่ จำนวน 121 คนขึ้นไป สำหรับขนาดที่ 5 มีจำนวน 1 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 1.31 นั้น เป็นโรงเรียนที่มีนักเรียนจำนวนมากที่สุดในเขตพื้นที่การศึกษา ได้แก่ โรงเรียนท่าปลาอนุสรณ์ 1 อำเภอท่าปลา มีนักเรียนจำนวน 588 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2, 2563, หน้า 27)

ขอบข่ายและภารกิจการบริหารงานโรงเรียน

สถานศึกษามีผู้อำนวยการสถานศึกษาเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ และรับผิดชอบการบริหารของสถานศึกษาที่มีโครงสร้างการบริหารงานตามกฎหมายที่มีขอบข่ายภารกิจที่กำหนดซึ่งการแบ่งส่วนราชการภายในสถานศึกษาเป็นไปตามกฎกระทรวงและระเบียบที่คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา

กำหนด โดยจะต้องครอบคลุมขอบข่ายและภารกิจของสถานศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาใน 4 งาน คือ งานบริหารวิชาการ งานบริหารงบประมาณ งานบริหารงานบุคคล และงานบริหารทั่วไป (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552, หน้า 6-8) โดยในแต่ละงานมีขอบข่ายและภารกิจของสถานศึกษาตามที่ระเบียบกฎหมายกำหนดดังต่อไปนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, ม.ป.ป., หน้า 8-12)

1. งานบริหารวิชาการ ได้แก่ การพัฒนาหรือดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น การวางแผนงานด้านวิชาการ การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การแนะแนว การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

2. งานบริหารงบประมาณ ได้แก่ การจัดทำแผนงบประมาณและคำขอตั้งงบประมาณจัดทำแผนปฏิบัติการใช้จ่ายเงินตามที่ได้รับจัดสรรงบประมาณจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยตรง การอนุมัติการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับจัดสรร การขอโอนและการขอเปลี่ยนแปลงงบประมาณ การรายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณ การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้งบประมาณ การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้ผลผลิตจากงบประมาณ การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา การปฏิบัติงานอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมายเกี่ยวกับกองทุนเพื่อการศึกษา การบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษา การวางแผนพัสดุ การกำหนดรูปแบบรายการหรือคุณลักษณะเฉพาะของครุภัณฑ์หรือสิ่งก่อสร้างที่ใช้เงินงบประมาณ การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการจัดทำและจัดหาพัสดุ การจัดหาพัสดุ การควบคุมดูแลบำรุงรักษาและจำหน่ายพัสดุ การจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน การเบิกเงินจากคลัง การรับเงินการเก็บรักษาเงินและการจ่ายเงิน การนำเงินส่งคลัง การจัดทำบัญชีการเงิน การจัดทำรายงานทางการเงินและงบการเงิน การจัดทำหรือจัดหาแบบพิมพ์บัญชี ทะเบียน รายงาน

3. งานบริหารงานบุคคล ได้แก่ การวางแผนอัตรากำลัง การจัดสรรอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง การเปลี่ยนตำแหน่งให้สูงขึ้น การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การดำเนินการเกี่ยวกับเลื่อนขั้นเงินเดือน การลาทุกประเภท การประเมินผลการปฏิบัติงาน การดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ การสั่งพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน การรายงานการดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ การอุทธรณ์และการ

ร้องทุกข์ การออกจากราชการ การจัดระบบและการจัดทำทะเบียนประวัติ การเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ การส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติ การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ การส่งเสริมวินัย คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การริเริ่มส่งเสริมการขอรับใบอนุญาต การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

4. งานบริหารทั่วไป ได้แก่ การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ การประสานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา การวางแผนการบริหารงานการศึกษา งานวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผน การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงานงานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การดำเนินงานธุรการ การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม การจัดทำสำมะโนผู้เรียน การรับนักเรียน การเสนอความเห็นเกี่ยวกับเรื่องการจัดตั้ง ยุบ รวมหรือเลิกสถานศึกษา การประสานการจัดการศึกษาในระบบ นอกกระบบและตามอัธยาศัย การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา งานกิจการนักเรียน การทัศนศึกษา การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา การส่งเสริมสนับสนุนและประสานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา งานประสานราชการกับส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น การรายงานผลการปฏิบัติงาน การจัดระบบการควบคุมภายใน หน่วยงาน แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการลงโทษนักเรียน

แนวคิดเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

1. ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554, หน้า 2) ได้ให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกลไกสำคัญประการหนึ่งที่สามารถขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง ปฏิบัติงานได้อย่างเป็นระบบ มีคุณภาพตามมาตรฐาน ผู้ที่จบการศึกษามีคุณภาพตามที่มุ่งหวัง ผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กร/สถานประกอบการที่รับช่วงผู้จบการศึกษาเข้าศึกษาต่อหรือรับเข้าทำงาน มีความมั่นใจว่าการจัดการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละแห่งมีคุณภาพได้มาตรฐาน

นิติธร ปิลวาสน์ (2556, หน้า 5 อ้างอิงใน ลักคณา สังฆธรรม, 2560, หน้า 16-17) ได้ให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การทำกิจกรรมหรือการปฏิบัติภารกิจหลักอย่างเป็นระบบตามแบบแผนที่กำหนดไว้ โดยมีการควบคุมคุณภาพ (Quality control) การตรวจสอบคุณภาพ (Quality auditing) และการประเมินคุณภาพ (Quality assessment) จนทำให้เกิดความมั่นใจในคุณภาพและมาตรฐานของดัชนีชี้วัดระบบและกระบวนการผลิต ผลผลิตและผลลัพธ์ของการจัดการศึกษา

ลักคณา สังฆธรรม (2560, หน้า 17) สรุปได้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการในการควบคุมคุณภาพ ตรวจสอบคุณภาพ และประเมินคุณภาพอย่างเป็นระบบ เพื่อให้มั่นใจ

ว่าคุณภาพการศึกษาได้รับการรักษาหรือได้มาตรฐานอย่างต่อเนื่องและส่งเสริมเพิ่มพูน เพื่อให้ได้ผลผลิตของการศึกษาที่มีคุณภาพมาตรฐานการศึกษากำหนด

กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2561 ข้อ 2 ได้ให้ความหมายของ “การประกันคุณภาพการศึกษา” หมายความว่า การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษา โดยมีกลไกในการควบคุมตรวจสอบระบบการบริหารคุณภาพการศึกษาที่สถานศึกษาจัดขึ้น เพื่อให้เกิดการพัฒนาและสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชนว่าสถานศึกษานั้นสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและบรรลุเป้าประสงค์ของหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแล (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561, หน้า 83)

จากความหมายที่กล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการในการควบคุมคุณภาพ ตรวจสอบคุณภาพ และประเมินคุณภาพอย่างเป็นระบบ เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าสถานศึกษาแห่งนั้นมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดและได้รับการรักษาหรือได้มาตรฐานอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษา เป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้รับบริการทางการศึกษา

2. ความหมายของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ภัทริยา ตีระศรี (2557, หน้า 12) สรุปได้ว่า การประกันคุณภาพภายใน หมายถึง การประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา การติดตาม และการตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายใน โดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นเอง หรือหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น โดยถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการศึกษา และการทำงานของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะเป็นการสร้างความมั่นใจให้กับผู้รับบริการทางการศึกษาว่าดำเนินการจัดการศึกษาของสถานศึกษามีประสิทธิภาพ และทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพหรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดประกอบด้วย การเตรียมการประกันคุณภาพภายใน การดำเนินการประกันคุณภาพภายใน และการรายงานการประกันคุณภาพภายใน

ระวีดา โทจำปา (2556, หน้า 12) สรุปได้ว่า การประกันคุณภาพภายใน หมายถึง กระบวนการบริหารจัดการที่มีการพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพโดยมีการประเมินและติดตามตรวจสอบคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยบุคลากรของสถานศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่ดูแลสถานศึกษานั้น ๆ

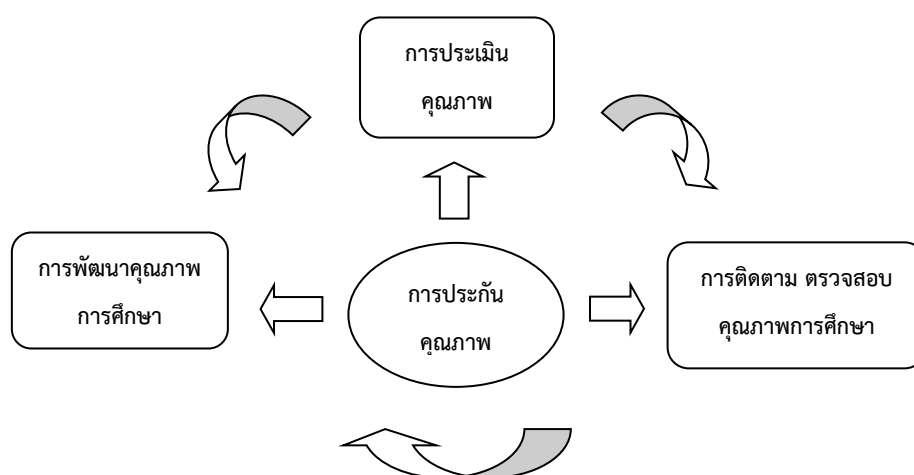
พิทักษ์ ตรีเสียน (2562, หน้า 19) สรุปได้ว่า การประกันคุณภาพภายใน หมายถึง กระบวนการจัดการที่มีการพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง จากบุคลากรภายในสถานศึกษา เพื่อสะท้อนการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา โดยการวางแผน ประเมิน ติดตาม ตรวจสอบและปรับปรุง เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษา เป็นการสร้างความมั่นใจให้กับผู้รับบริการทางการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2563, หน้า 4) สรุปว่า การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา คือ กระบวนการบริหารและการจัดการ และกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนแล้วดำเนินงานตามแผนที่วางไว้ควบคู่ไปกับการติดตามตรวจสอบกระบวนการดำเนินงานระหว่างกาปฏิบัติ และประเมินคุณภาพเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่กำหนด พร้อมกันนี้ใช้ผลการประเมินเป็นฐานการยกระดับคุณภาพการศึกษา ในวงจรการพัฒนาให้คุณภาพสถานศึกษาสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องตามลำดับ

จากความหมายที่กล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการบริหารและการจัดการ และกระบวนการจัดการเรียนการสอน เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนแล้วดำเนินงานตามแผนที่วางไว้ควบคู่ไปกับการติดตามตรวจสอบการดำเนินงานระหว่างกาปฏิบัติ และประเมินคุณภาพเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่กำหนด พร้อมกันนี้ใช้ผลการประเมินเป็นฐานการยกระดับคุณภาพการศึกษาและพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

3. แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา

การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการดำเนินงานตามภารกิจของสถานศึกษาเพื่อสร้างความมั่นใจให้กับนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคม โดยรวมว่าการดำเนินงานของสถานศึกษาจะมีประสิทธิภาพและทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพ หรือคุณลักษณะพึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่ได้กำหนดไว้ องค์ประกอบของระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย การพัฒนาคุณภาพการศึกษา การติดตามตรวจสอบเพื่อควบคุมคุณภาพการศึกษา การประเมินคุณภาพการศึกษาซึ่งรวมถึงการใช้ผลประเมินเป็นฐานเพื่อการพัฒนาคุณภาพในวงจรการพัฒนาใหม่ต่อเนื่อง ดังแสดงในภาพ 1

ภาพ 1 แสดงองค์ประกอบของระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563, หน้า 3

จากภาพ 1 จะเห็นได้ว่าการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการกำหนดมาตรฐานคุณภาพของผู้เรียนที่เป็นเป้าหมาย รวมทั้งมาตรฐานกระบวนการดำเนินงานและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับ

การจัดการศึกษาที่เชื่อว่าจะสามารถส่งผลให้การจัดการศึกษาบรรลุเป้าหมาย ทั้งนี้ ในระหว่างดำเนินงานจัดการศึกษาสู่เป้าหมาย สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด จำเป็นต้องมีการพัฒนากลไกในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและด้านคุณภาพผู้เรียน โดยบุคคลภายในสถานศึกษาและภายนอกสถานศึกษา เพื่อให้มั่นใจได้ว่าจะสามารถพัฒนาผู้เรียนที่มีคุณภาพตามเป้าหมายที่กำหนดได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ สถานศึกษาต้องมีการประเมินคุณภาพการศึกษา เพื่อรวบรวมข้อมูลผลการดำเนินงานที่สะท้อนคุณภาพของผู้เรียนและกระบวนการบริหารและการจัดการ และนำผลไปเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ นำไปสู่การปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ยั่งยืนต่อไป (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563, หน้า 3-4)

ในส่วนของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หลังจากสถานศึกษาดำเนินการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยบุคลากรภายในสถานศึกษาที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น และนำผลการประเมินคุณภาพภายในดังกล่าวมาใช้เป็นมาตรฐานในการวางแผนพัฒนามาตรฐานหรือพัฒนาเป้าหมาย และปรับเปลี่ยนแนวทางการดำเนินงานปกติของสถานศึกษา คือ กระบวนการบริหารและการจัดการ และกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน แล้วดำเนินงานตามแผนที่วางไว้ควบคู่ไปกับการติดตามตรวจสอบกระบวนการดำเนินงานระหว่างกาปฏิบัติ และประเมินคุณภาพเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่กำหนดพร้อมกับใช้ผลการประเมินเป็นฐานการยกระดับคุณภาพการศึกษา ในวงจรการพัฒนาให้คุณภาพสถานศึกษาสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องตามลำดับ ทั้งนี้ ทุกสถานศึกษาต้องพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการศึกษาปกติของสถานศึกษาโดยคำนึงถึงหลักการและกระบวนการสำคัญ ได้แก่ 1) หลักการมีส่วนร่วมแบบร่วมแรงร่วมใจ ในการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของทุกคนในสถานศึกษา 2) หลักการร่วมรับผิดชอบในผลการจัดการศึกษาอย่างตรวจสอบได้ คือ มีร่องรอยสารสนเทศ สำหรับอธิบายคุณภาพต่อสาธารณชนที่สามารถตรวจสอบได้ และ 3) หลักการประกันคุณภาพเป็นหน้าที่ของทุกคนในสถานศึกษาที่ต้องรับและร่วมลงมือดำเนินการทุกขั้นตอนของการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ทั้งนี้ โดยอาศัยกระบวนการดำเนินการพัฒนาคุณภาพด้วยวงจรคุณภาพแบบ PDCA คือ มีกระบวนการวางแผนกำหนดเป้าหมายคุณภาพ (Plan) ดำเนินการตามแผนควบคู่กับการติดตามตรวจสอบและประเมินคุณภาพระหว่างดำเนินงาน (Do & Check) กระบวนการนำผลการประเมินมาเป็นฐานการตัดสินใจ พัฒนาหรือยกระดับคุณภาพให้สูงขึ้นอย่างต่อเนื่องตามลำดับ (Act) (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563, หน้า 4-5)

ส่วนการประเมินคุณภาพภายนอก เป็นบทบาทหน้าที่ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ทำหน้าที่ติดตามตรวจสอบและให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา ดังนั้น ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาและ

การประเมินคุณภาพภายนอก จึงเป็นกลไกที่มีเป้าหมายเพื่อให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งและสร้างความเชื่อมั่นต่อสังคม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563, หน้า 5)

4. ความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ได้กำหนดความสำคัญของการจัดการศึกษาและหลักการจัดการศึกษาที่ต้องมุ่งเน้นคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาไว้อย่างชัดเจนในหมวด 6 มาตรา 47 ให้มีระบบประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก มาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรับรองการประกันคุณภาพภายนอก มาตรา 49 ให้มีการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกห้าปีนับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้าย และเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน และมาตรา 50 ให้สถานศึกษาให้ความร่วมมือในการจัดเตรียมเอกสารตลอดจนให้บุคลากร คณะกรรมการของสถานศึกษา รวมทั้งผู้ปกครอง และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ให้ข้อมูลเพิ่มเติม (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน), 2547, หน้า 29-30)

ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา (Internal Quality Assurance) เป็นระบบที่สถานศึกษาสร้างความมั่นใจ (Assure) แก่ผู้รับบริการ ทั้งผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ตลอดจนองค์กรหรือสถานประกอบการที่รับผู้เรียนเข้าศึกษาต่อหรือทำงาน ว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาให้มีคุณภาพได้ตามมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนด ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ความสามารถ มีทักษะ และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรกำหนดและสังคมคาดหวัง สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข รวมทั้งสร้างประโยชน์ให้แก่ครอบครัวและชุมชนตามความเหมาะสม ด้วยการบริหารจัดการที่มีคุณภาพทั้งองค์กรโดยหลักการมีส่วนร่วม บุคลากรในสถานศึกษาโดยเฉพาะครูและผู้บริหารตระหนักถึงเป้าหมาย คือ ผลประโยชน์ที่เกิดกับผู้เรียนเป็นอันดับแรก ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา จึงเป็นกลไกสำคัญประการหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องสามารถตรวจสอบได้ และถูกกำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554, หน้า 9)

สุภาวดี ตรีรัตน์ (2554, หน้า 3) กล่าวถึง ความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ 3 ประการ คือ

1. ทำให้ประชาชนได้รับข้อมูลคุณภาพการศึกษาที่เชื่อถือได้ เกิดความเชื่อมั่นและสามารถตัดสินใจเลือกใช้บริการที่มีคุณภาพมาตรฐาน

2. ป้องกันการจัดการศึกษาที่ไม่มีคุณภาพ ซึ่งจะเป็นการคุ้มครองผู้บริโภคและเกิดความเสมอภาคในโอกาสที่จะได้รับการบริการการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึง

3. ทำให้ผู้รับผิดชอบในการจัดการศึกษามุ่งบริหารจัดการศึกษาสู่คุณภาพและมาตรฐานอย่างจริงจัง ซึ่งมีผลให้การศึกษาที่มีพลังที่จะพัฒนาประชากรให้มีคุณภาพอย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง

5. การเปลี่ยนแปลงในระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2563, หน้า 6-8) กล่าวถึง การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาที่ผ่านมา มีความคลาดเคลื่อนไปจากหลักการประกันคุณภาพทั้งระบบ การกำหนดมาตรฐานการศึกษา ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และระบบประเมินคุณภาพการศึกษา ในรายละเอียดหลายประเด็นที่ส่งผลให้เกิดการทบทวนประสิทธิภาพการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เช่น มาตรฐานการศึกษาที่มีจำนวนมากเกินจำเป็น ไม่สอดคล้องกับงานปกติเป็นภาระในการปฏิบัติ การประเมินและรายงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่แยกส่วนไปจากภาระงานปกติของสถานศึกษา เป็นการสร้างภาระเพิ่ม รวมทั้งระบบการประเมินภายในและภายนอกที่ไม่สัมพันธ์กัน เป็นการทำงานที่ซ้ำซ้อน สร้างภาระและเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไม่เพียงพอ จึงนำมาสู่การยกเลิกกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2553 และประกาศใช้กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2561 ลงวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2561 นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงหลักเกณฑ์และแนวดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาในประเด็นต่อไปนี้

5.1 ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษา มีการปรับปรุงข้อกำหนด หรือมาตรฐานการศึกษาที่ใช้เป็นเป้าหมายและแนวทางในการจัดการศึกษา ให้สอดคล้องครอบคลุมกับภาระหน้าที่ในการจัดการศึกษาตามปกติของสถานศึกษา ประกอบด้วย มาตรฐานด้านคุณภาพของผู้เรียน มาตรฐานด้าน กระบวนการบริหารและการจัดการ และมาตรฐานด้านการจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้เพื่อลดความซ้ำซ้อนและลดการสร้างภาระส่วนเกินในการปฏิบัติ

5.2 การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ให้สถานศึกษาแต่ละแห่งบริหารจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบตามหลักการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อใช้เป็นกลไกเกิดการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน โดยเน้นให้มีกระบวนการดำเนินงานความยืดหยุ่นสอดคล้องกับบริบทเฉพาะของสถานศึกษาเป็นสำคัญทุกขั้นตอน ทั้งการกำหนดมาตรฐานการศึกษา การวางแผนและดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา การดำเนินการตามแผนและติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา และการประเมินคุณภาพภายในและใช้ผลประเมินเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อเนื่อง

5.3 การดำเนินงานประเมินคุณภาพการศึกษา

5.3.1 ปรับเปลี่ยนแนวคิดการประเมินคุณภาพการศึกษา ทั้งระบบการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาและการประเมินภายนอก กล่าวคือ ในระบบการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา มีการนำแนวคิดและกระบวนการประเมินแนวใหม่ ที่สามารถสะท้อนคุณภาพสถานศึกษาได้ตรงตามความเป็นจริง สอดคล้องกับภาระหน้าที่และแนวคิดการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา

ไม่สร้างภาระแก่สถานศึกษา และใช้ผลเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้ตรงประเด็น คือแนวคิดการประเมินแบบองค์รวม (Holistic Assessment) ในขณะที่ระบบการประเมินภายนอกเน้นอิงแนวคิดการประเมินเพื่อพัฒนา ซึ่งกระบวนการประเมินทั้งสองแนวคิดต้องอาศัยร่องรอยหลักฐานเชิงประจักษ์ (Evidence Based Assessment) และตัดสินผลการประเมินคุณภาพการศึกษาโดยอาศัยความเชี่ยวชาญ (Expert Judgment) รวมทั้งการทบทวนผลการประเมินโดยบุคคลระดับเดียวกัน (Peer Review) เพื่อให้การประเมินมีความตรงและสามารถนำสู่การใช้ผลการประเมินสู่การพัฒนาต่อเนื่องอย่างตรงประเด็น และมีประสิทธิภาพต่อไป

5.3.2 ปรับเปลี่ยนบทบาทของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการประเมินคุณภาพการศึกษา มีการปรับเปลี่ยนความสัมพันธ์ในการประเมินภายในและการประเมินภายนอก ประเด็นสำคัญคือ เน้นให้ความสำคัญของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และการประเมินคุณภาพภายนอกตามมาตรฐานของสถานศึกษา เพื่อเป็นการตรวจสอบและยืนยันผลการประเมินภายใน และการให้ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาอย่างตรงประเด็น เพื่อจัดการระงับข้อขัดแย้งและเพิ่มโอกาสในการใช้ประโยชน์จากการประเมินเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

5.3.3 ปรับปรุงมาตรฐานผู้ประเมิน จัดให้มีการพัฒนาผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาทั้งภายในสถานศึกษาและผู้ประเมินภายนอก ในด้านทักษะ ความสามารถและทัศนคติที่เหมาะสมต่อการประเมินเพื่อพัฒนากล่าวคือความรู้ความเข้าใจมีทักษะและมีความเชี่ยวชาญการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และตัดสินผลการประเมินตามแนวคิดการประเมินเพื่อพัฒนา เพื่อให้ผู้ประเมินภายในมีมาตรฐานมีความน่าเชื่อถือและส่งผลต่อการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างแท้จริง

6. เปรียบเทียบแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้จัดทำแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้มีความเข้มแข็ง และสอดคล้องกับกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษาที่ประกาศใช้มาโดยตลอด ซึ่งปัจจุบันได้มีการประกาศใช้กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2561 และยกเลิกกฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2553

จากกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2561 ให้ไว้ ณ วันที่ 20 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2561 ได้หมายเหตุ เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่แนวทางในการดำเนินการตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2553 ไม่สอดคล้องกับหลักการประกันคุณภาพการศึกษาที่แท้จริง จึงส่งผลให้การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งภายในและภายนอกไม่สัมพันธ์กัน เกิดความซ้ำซ้อนและคลาดเคลื่อนจากการปฏิบัติ ทำให้ไม่สะท้อนความเป็นจริงและเป็นการสร้างภาระแก่สถานศึกษาและบุคลากรในสถานศึกษา ตลอดจนหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่กำกับดูแล และหน่วยงานภายนอกเกินความจำเป็น สมควรปรับปรุงระบบ หลักเกณฑ์

และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อให้มีกลไกการปฏิบัติที่เอื้อต่อการดำเนินการตามมาตรฐานการศึกษาของแต่ละระดับ และเกิดประสิทธิภาพในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563, หน้า 50)

จากการประกาศใช้กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2561 และยกเลิกกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2553 จากแนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามกฎกระทรวงทั้ง 2 ฉบับ นำมาแสดงการเปรียบเทียบได้ดังตาราง 2

ตาราง 2 แสดงการเปรียบเทียบแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2553	แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2561
- กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา - จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา - จัดระบบบริหารและสารสนเทศ - ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา - จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา - จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา - จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน - จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554, หน้า 14-15)	- กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา - จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา - ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา - ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา - ติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา - จัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563, หน้า 17)

7. แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2563, หน้า 17-22) กล่าวว่า กระทรวงศึกษาธิการ ได้มีนโยบายปฏิรูประบบการประเมินและการประกันคุณภาพการศึกษา ปรับเปลี่ยนระบบประกันคุณภาพการศึกษา โดยให้มีการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอกตามแนวคิดหลักการว่าสถานศึกษาสามารถออกแบบระบบการประกันคุณภาพภายในที่เหมาะสมเป็นไปได้ และสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาได้ด้วยตนเอง การประเมินคุณภาพภายนอกเป็นการยืนยันระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ผลที่ได้จากการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอกนั้น จะต้องสามารถนำไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาได้ด้วย รายละเอียดการจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2561 ประกอบด้วย

1. กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
2. จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา
3. ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
4. ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
5. ติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา
6. จัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง

โดยมีรายละเอียดการดำเนินงาน ดังนี้

7.1 กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

สถานศึกษาประกาศใช้มาตรฐานและเป้าหมายการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาให้ครอบคลุมทุกระดับการศึกษาที่สถานศึกษาจัดการศึกษา ให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา เป็นไปได้ในการปฏิบัติจริง ด้วยการสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับครู บุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษา ตัวแทน ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ ดำเนินการวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษา หลักสูตรสถานศึกษา จุดเน้น บริบท ความต้องการ ทิศทางการจัดการศึกษา อัตลักษณ์และเอกลักษณ์ของสถานศึกษา นำมากำหนดเป็นมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาโดยผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา ทั้งนี้ สถานศึกษาสามารถกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเพิ่มเติมได้ พิจารณากำหนดเป้าหมายความสำเร็จทั้งเชิงปริมาณ หรือเชิงคุณภาพในปีการศึกษาปัจจุบันโดยใช้ข้อมูลสารสนเทศผลการดำเนินงานของปีการศึกษาที่ผ่านมาอย่างเหมาะสมและเป็นไปได้

7.2 จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ต้องสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษา มีการจัดทำอย่างเป็นระบบ สถานศึกษาต้องจัดทำแผน 2 ประเภท

ดังนี้

7.2.1 แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เป็นแผนระยะกลาง 3-5 ปี โดยสถานศึกษาสามารถนำแนวคิดการบริหารเชิงกลยุทธ์มาใช้ในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ด้วยการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อนของปัจจัยภายในสถานศึกษา วิเคราะห์โอกาส และอุปสรรคของปัจจัยภายนอกสถานศึกษา ประเมินสถานภาพของสถานศึกษา กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ กำหนดกรอบกลยุทธ์/กลยุทธ์การพัฒนา กำหนดแผนงานโครงการ กิจกรรมรองรับ พร้อมประมาณการงบประมาณ ทรัพยากรที่ใช้สนับสนุนการดำเนินงานของสถานศึกษา

7.2.2 แผนปฏิบัติการประจำปี (Action Plan) เป็นการนำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาไปสู่การปฏิบัติ ด้วยการวิเคราะห์ทิศทางการจัดการศึกษาของสถานศึกษา วิเคราะห์ประมาณการงบประมาณรายรับ รายจ่าย จัดลำดับความสำคัญของโครงการ พร้อมกับจัดทำรายละเอียดของโครงการ/กิจกรรมที่ครอบคลุมมาตรฐานของสถานศึกษาด้านคุณภาพของผู้เรียน กระบวนการบริหารและจัดการ กระบวนการจัดประสบการณ์/จัดการเรียนการสอน นโยบายและจุดเน้นของหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้การดำเนินงานของสถานศึกษาบรรลุตามวิสัยทัศน์ ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และเพื่อแก้ไขปัญหาหรือปรับปรุงจุดอ่อนของสถานศึกษา

ทั้งนี้ สถานศึกษาต้องนำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบก่อนนำไปใช้จริง

7.3 ดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

การพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดนั้น สถานศึกษาต้องมีระบบกลไกการบริหารและจัดการที่เหมาะสมกับบริบทของแต่ละสถานศึกษา ไม่เป็นภาระกับครูหรือผู้เกี่ยวข้องมากเกินไป สถานศึกษาต้องดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี มีการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงานของแผนงานโครงการ กิจกรรมต่างๆ เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด บรรลุเป้าหมายระดับใด โดยสามารถใช้แนวคิด ทฤษฎีหรือผลงานวิจัยที่เน้นความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เช่น การบริหารเชิงระบบ (System Approach) การใช้วงจรการพัฒนาคูณภาพ (PDCA) การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Based Management) การบริหารแบบมุ่งสัมฤทธิ์ (Total Quality Management) การบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ (Quality System Management) การใช้ห่วงโซ่คุณภาพ (Chain of quality) เป็นต้น หรือสถานศึกษาสามารถสร้างและพัฒนารูปแบบการบริหารและจัดการของตนเองก็ได้ นอกจากนี้ สถานศึกษาควรจัดระบบอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ระบบพัฒนาวิชาการ ระบบพัฒนาครูและบุคลากร ระบบการจัดการสภาพแวดล้อม ระบบเทคโนโลยีและสารสนเทศ ระบบการนิเทศภายใน ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นต้น ซึ่งเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาคูณภาพการศึกษาของสถานศึกษา คือ วัฒนธรรมคุณภาพที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา

7.4 ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เป็นระบบและกลไก ในการควบคุม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ที่ดำเนินงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการ กระทำโดยบุคลากร ในหน่วยงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง สถานศึกษาต้องให้ความสำคัญกับการประเมินเชิงคุณภาพที่สะท้อน จุดเด่นและจุดควรพัฒนาที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน ผสมผสานกับการประเมินเชิงปริมาณควบคู่ กันไป สถานศึกษาต้องกำหนดหรือมอบหมายผู้รับผิดชอบในการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพ การศึกษาการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรในสถานศึกษาตามบทบาทและหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย และระดับสถานศึกษาให้ชัดเจน วิเคราะห์มาตรฐานและเป้าหมายตามมาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษาที่ประกาศใช้ กำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและเครื่องมือที่หลากหลายและเหมาะสม ดำเนินการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง พร้อมทั้งสรุปรายงานผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อนำผลการประเมินคุณภาพ ภายในไปจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาต่อไป

7.5 ติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน การศึกษา

การติดตามผลการดำเนินการให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา เป็นการติดตาม ผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา เพื่อให้ได้ ข้อมูลเชิงประจักษ์ไปใช้ปรับปรุงหรือพัฒนาการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ประเด็นที่สถานศึกษาติดตามผล ได้แก่ กระบวนการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษา เช่น การพัฒนา หลักสูตรของสถานศึกษา กระบวนการจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผลการเรียนรู้ การพัฒนาบุคลากร กระบวนการบริหารและจัดการ การจัดสภาพแวดล้อมและ แหล่งเรียนรู้ เป็นต้น และการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา ว่าดำเนินงานได้ บรรลุตามเป้าหมาย ตัวชี้วัดความสำเร็จที่กำหนดหรือไม่ อย่างไร สถานศึกษาสามารถติดตามผลระหว่าง และเมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินงานก็ได้ สถานศึกษาควรกำหนดผู้รับผิดชอบในการติดตามผล กำหนดปฏิทิน ปฏิบัติงานติดตามผล วิเคราะห์และกำหนดกรอบพร้อมกับสร้างเครื่องมือติดตามผลจัดทำระบบข้อมูล สารสนเทศ และรายงานผลการติดตามอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง

7.6 จัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง

รายงานผลการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report : SAR) ตามมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษาที่ดี ต้องสะท้อนคุณภาพของผู้เรียนและผลสำเร็จของการบริหารจัดการศึกษา สถานศึกษาต้องนำผลการประเมินคุณภาพภายในมาจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง โดยรวบรวม ข้อมูลสารสนเทศ ข้อมูลทั่วไปและผลการประเมินตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละมาตรฐาน ไปจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองตามรูปแบบรายงานที่สถานศึกษากำหนด อาจเสนอเป็นความเรียง

การบรรยายประกอบแผนภูมิรูปภาพหรือกราฟ ฯลฯ ตามบริบทของสถานศึกษา โดยใช้ภาษาที่อ่านเข้าใจง่าย กระชับ ชัดเจน นำเสนอข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ สารสำคัญรายงานผลการประเมินตนเอง แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 บทสรุปสำหรับผู้บริหาร และส่วนที่ 2 ผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา โดยแต่ละมาตรฐานนำเสนอใน 3 ประเด็น คือ 1) คุณภาพในแต่ละมาตรฐานอยู่ในระดับใด ๒) มีหลักฐานในการอ้างอิงผลการประเมินตามประเด็นพิจารณาของแต่ละมาตรฐานอย่างไร ๓) สถานศึกษาจะมีกระบวนการพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้ดีขึ้นกว่าเดิมได้อย่างไร สถานศึกษาอาจแนบภาคผนวกที่นำเสนอหลักฐานข้อมูลสำคัญ หรือเอกสารอ้างอิงต่างๆ ได้ตามความเหมาะสม นำเสนอรายงานผลการประเมินตนเองต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบ และจัดส่งรายงานดังกล่าวต่อหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลเป็นประจำทุกปี เผยแพร่รายงานต่อสาธารณชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอกต่อไป

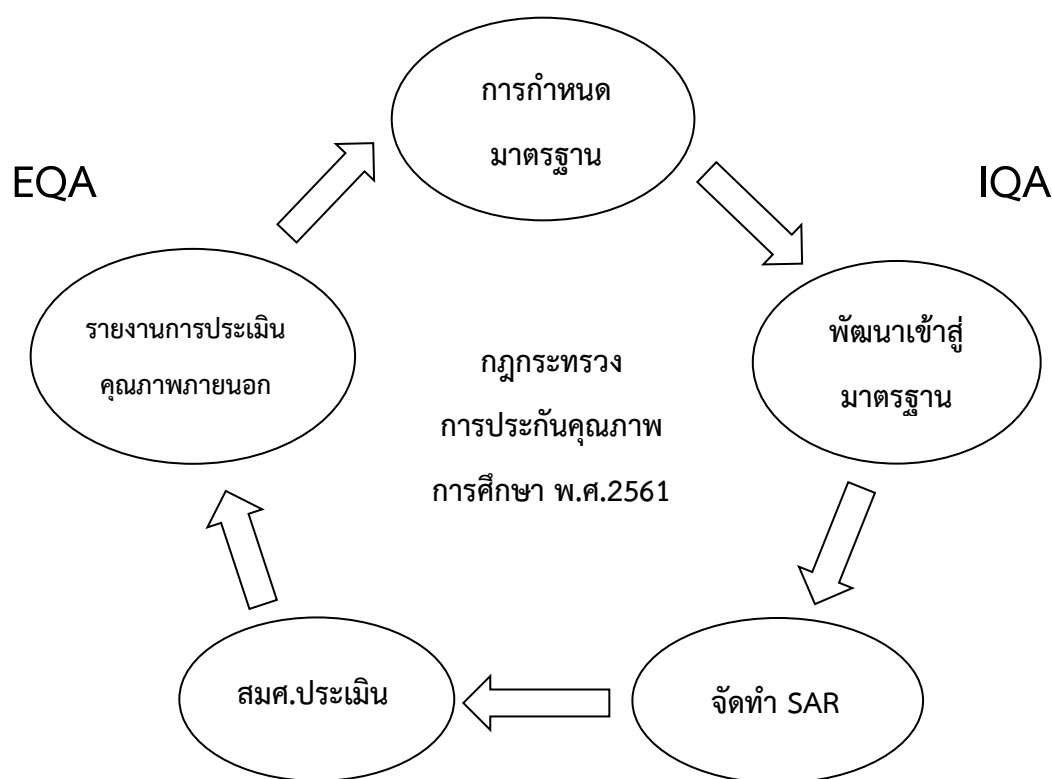
ทั้งนี้ สถานศึกษาแต่ละแห่งและหน่วยงานต้นสังกัดต้องนำข้อมูลจากรายงานผลการประเมินตนเอง และข้อเสนอแนะที่ได้รับจากการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ไปใช้ปรับปรุงหรือพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้มีคุณภาพและต่อเนื่อง ยั่งยืนต่อไป

8. ความสัมพันธ์ระหว่างการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2563, หน้า 8-14) ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก ดังนี้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 หมวด 6 กล่าวถึงหลักการประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยแบ่งเป็นระบบการประกันคุณภาพภายใน และการประกันคุณภาพภายนอก การประกันคุณภาพภายในเป็นเรื่องของสถานศึกษาที่ต้องจัดทำโดยความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แต่การประเมินคุณภาพภายนอก เป็นการดำเนินงานโดยหน่วยงานภายนอกที่เป็นอิสระและมีความเป็นกลาง มีบทบาทหน้าที่ในการประเมินตามมาตรฐานของสถานศึกษาทั่วประเทศและดำเนินการทุกๆ 5 ปี และตามกฎหมายกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2561 ข้อ 3 กำหนดให้สถานศึกษาแต่ละแห่งจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา พร้อมทั้งจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ จัดให้มีการประเมินผล ติดตามและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษและจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเองให้แก่หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาเป็นประจำทุกปี

การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา (Internal Quality Assurance: IQA) จึงเป็นกระบวนการที่ต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง นอกจากจะเป็นการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาโดยตรงแล้ว ผลการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษายังใช้เป็นหลักฐาน

เชื่อมโยงในการรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก จากหน่วยงานภายนอกคือ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) โดยใช้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่มีความครอบคลุม ชัดเจน และสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาชาติและมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสามารถสะท้อนคุณภาพของการบริหารจัดการศึกษาและการจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อเป็นหลักประกันให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชนเกิดความมั่นใจว่านักเรียนจะได้รับการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และบรรลุเป้าประสงค์ของหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลการประเมินคุณภาพภายนอก (External Quality Assessment: EQA) เป็นการประเมิน ติดตาม ตรวจสอบ กระตุ้นและจูงใจให้เกิดการพัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษา มีความท้าทายและส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาและยกระดับคุณภาพสู่สากล และยังมีความเชื่อมโยงกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา (Internal Quality Assurance: IQA) ในการร่วมรับผิดชอบ (Accountability) ต่อผลการจัดการศึกษาและใช้ยืนยันคุณภาพของระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนและเปิดโอกาสให้สร้างความโดดเด่นเฉพาะทางทั้งนี้ โดยมีแผนภาพแสดงความสัมพันธ์ของการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก ดังแสดงในแผนภาพ 2

ภาพ 2 แสดงความสัมพันธ์ของการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก
ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563, หน้า 10

8.1 ระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา (Internal Quality Assurance: IQA) สถานศึกษาจะต้องจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องว่าผู้เรียนทุกคนจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนด ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษา ซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยให้สถานศึกษายึดหลักการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยการส่งเสริมสนับสนุนและกำกับ ดูแล ของหน่วยงานต้นสังกัด โดยมีกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ดังนี้

8.1.1 กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา สถานศึกษากำหนดมาตรฐานการศึกษา และเป้าหมายความสำเร็จที่สะท้อนคุณภาพการบริหารและการจัดการศึกษา ซึ่งเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา มาตรฐานการศึกษาและเป้าหมายความสำเร็จกำหนดขึ้นจะเป็นหลักเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริม กำกับ ดูแล ตรวจสอบและประเมินผล และการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษานั้นๆ

8.1.2 พัฒนาเข้าสู่มาตรฐาน สถานศึกษาจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา ซึ่งเป็นแผนที่กำหนดเป้าหมายและแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษานั้น ในช่วงระยะเวลาที่กำหนด โดยจัดไว้เป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าสถานศึกษาจะดำเนินการตามข้อตกลงที่กำหนดร่วมกัน เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายของแต่ละกิจกรรมที่กำหนดอย่างสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และมีการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องให้บรรลุเป้าหมายตามแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาที่กำหนดไว้โดยจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่ชัดเจนครอบคลุมงาน/โครงการของสถานศึกษา

8.1.3 จัดทำรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self-Assessment Report: SAR) เป็นการนำข้อมูลผลการประเมินตามมาตรฐานของสถานศึกษาจากการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล และจัดทำเป็นรายงานการประเมินตนเอง เพื่อสะท้อนภาพความสำเร็จของการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาในรอบปีการศึกษาที่ผ่านมาภายใต้บริบทของสถานศึกษา

ดังนั้น การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจึงเป็นกระบวนการที่ดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ทั้งกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา การประเมินผล ติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ทั้งด้านการบริหารการจัดการศึกษา การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อเตรียมการรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกต่อไป

8.2 การประเมินคุณภาพภายนอก (External Quality Assessment: EQA)

การประเมินคุณภาพภายนอกโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) มีบทบาทสำคัญ ดังนี้

8.2.1 ประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยวิเคราะห์ SAR เยี่ยมชมสถานศึกษา (Site Visit) ติดตามและตรวจสอบเพื่อสะท้อนถึงผลการจัดการศึกษาแต่ละระดับ ทั้งด้านคุณภาพของผู้เรียน ด้านกระบวนการบริหารและจัดการศึกษา และด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยคำนึงความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเชื่อถือได้ และประสิทธิผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษานั้นๆ โดยใช้มาตรฐานของสถานศึกษา สร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชนว่าสถานศึกษานั้นสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและบรรลุป้าประสงค์ของหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแล

8.2.2 รายงานผลการประเมินภายนอก ผู้ประเมินคุณภาพภายนอกสรุปผลการประเมินตรวจสอบคุณภาพและจัดทำรายงาน นำส่งผลการประเมินพร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้องให้หน่วยงานต้นสังกัดที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้หน่วยงานได้ติดตามและพัฒนาใน 3 ประเด็น ได้แก่ การแก้ไขประเด็นต่างๆ ที่ไม่เป็นไปตามนโยบายและมาตรฐานของสถานศึกษา (Internal Correction) การปรับปรุงประเด็นต่างๆ ให้ดีขึ้น (Improvement) และการพัฒนานวัตกรรมจากประเด็นต่างๆ (Innovation)

การประเมินคุณภาพภายนอก มีแนวคิดสำคัญ คือ ใช้กลไกการประเมินคุณภาพภายนอกเพื่อกระตุ้นและจูงใจให้เกิดการพัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษาตามนโยบายปฏิรูปการศึกษา ถือปฏิบัติตามกฎกระทรวงว่าด้วยการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2561 ตามบริบทของสถานศึกษา ลดการประเมินที่ยุ่งยากกับสถานศึกษา ลดการจัดทำเอกสาร เพิ่มระบบเทคโนโลยีในการประเมินและพัฒนาคุณภาพของผู้ประเมินคุณภาพภายนอก เน้นการประเมินเพื่อยืนยันคุณภาพของระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาว่า ดำเนินการเหมาะสม เป็นไปได้/เป็นระบบ เชื่อถือได้และเกิดประสิทธิผลต่อการยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามเป้าหมาย มีพัฒนาการต่อเนื่อง มีนวัตกรรมหรือเป็นแบบอย่างที่ดี หรือส่งเสริมให้สถานศึกษา และหน่วยงานต้นสังกัดรับผิดชอบในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นมาตรฐานการศึกษาชาติ ตามจุดหมายของหลักสูตรและมีความพร้อมในการแข่งขันในระดับสากล ให้ความสำคัญกับการประเมินที่มุ่งสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน และเปิดโอกาสให้สถานศึกษาสร้างความโดดเด่นหรือเป็นต้นแบบในการพัฒนาในระดับท้องถิ่น/ภูมิภาค ระดับชาติและระดับนานาชาติ ดังนั้น การประเมินคุณภาพภายนอกจึงสอดคล้องเป็นหนึ่งเดียวกันกับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

การประเมินแบ่งเป็น 2 ระยะ คือระยะที่ 1 เป็นการประเมินเพื่อยืนยันคุณภาพโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) โดยใช้วิธีการประเมิน

โดยอาศัยร่องรอยหลักฐานเชิงประจักษ์ (Evidences Based Assessment) ครอบคลุมองค์ประกอบทั้งระบบแบบองค์รวม (Holistic Assessment) โดยไม่แยกส่วนหรือแยกองค์ประกอบการประเมินในการประเมินผลงานหรือกระบวนการ แต่เป็นการประเมินในภาพรวมของผลงานหรือภาพรวมของกระบวนการดำเนินงาน ตรวจสอบผลการประเมินโดยคณะกรรมการในระดับเดียวกัน และสะท้อนผลการดำเนินงานโดยการประเมิน และตัดสินผลการประเมินคุณภาพการศึกษาโดยอาศัยความเชี่ยวชาญ (Expert Judgment) และระยะที่ 2 เป็นการติดตามเพื่อพัฒนา โดยหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับ ดูแลสถานศึกษาตามข้อเสนอแนะของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ดังนั้น การประเมินคุณภาพภายนอกจึงสอดคล้องเป็นหนึ่งเดียวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา

9. มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประกันคุณภาพภายใน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561, หน้า 11-38) การพัฒนามาตรฐานการศึกษา มีแนวคิดที่ต้องเป็นมาตรฐานที่สถานศึกษาปฏิบัติได้จริง ประเมินได้จริง กระชับและจำนวนน้อย แต่สามารถสะท้อนบริบทของสถานศึกษาและคุณภาพการศึกษาได้จริง ข้อมูลที่ได้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาการศึกษาทุกระดับ ตั้งแต่ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา ระดับหน่วยงานต้นสังกัด และระดับชาติ ดังนั้น การกำหนดมาตรฐานการศึกษาจึงเน้นที่คุณภาพผู้เรียน คุณภาพผู้บริหารสถานศึกษา และคุณภาพครู มีความสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาชาติ และข้อกำหนดในกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2561

มาตรฐานการศึกษาในแต่ละระดับ กำหนดเกณฑ์การตัดสินคุณภาพของมาตรฐานมี 5 ระดับ คือ ระดับกำลังพัฒนา ระดับปานกลาง ระดับดี ระดับดีเลิศ และระดับยอดเยี่ยม มาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับ ดังนี้

9.1 มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย

มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย พ.ศ.2561 มีจำนวน 3 มาตรฐาน ได้แก่

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของเด็ก

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ

มาตรฐานที่ 3 การจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ

รายละเอียดแต่ละมาตรฐาน มีดังนี้

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของเด็ก ดังนี้

1. มีพัฒนาการด้านร่างกาย แข็งแรง มีสุขนิสัยที่ดี และดูแลความปลอดภัยของตนเองได้
2. มีพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ควบคุมและแสดงออกทางอารมณ์ได้
3. มีพัฒนาการด้านสังคม ช่วยเหลือตนเอง และเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

ได้

4. มีพัฒนาการด้านสติปัญญา สื่อสารได้ มีทักษะการคิดพื้นฐาน และแสวงหาความรู้

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ ดังนี้

1. มีหลักสูตรครอบคลุมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน สอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น
2. จัดครูให้เพียงพอกับชั้นเรียน
3. ส่งเสริมให้ครูมีความเชี่ยวชาญด้านการจัดประสบการณ์
4. จัดสภาพแวดล้อมและสื่อเพื่อการเรียนรู้ อย่างปลอดภัย และเพียงพอ
5. ให้บริการสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อการเรียนรู้ เพื่อสนับสนุนการจัด

ประสบการณ์

6. มีระบบบริหารคุณภาพที่เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม

มาตรฐานที่ 3 การจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ ดังนี้

1. จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุลเต็มศักยภาพ
2. สร้างโอกาสให้เด็กได้มีประสบการณ์ตรง เล่นและปฏิบัติอย่างมีความสุข
3. จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับวัย
4. ประเมินพัฒนาการเด็กตามสภาพจริง และนำผลการประเมินพัฒนาการเด็กไป

ปรับปรุงการจัดประสบการณ์และพัฒนาเด็ก

9.2 มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2561 มีจำนวน 3 มาตรฐาน

ได้แก่

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ

มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

รายละเอียดแต่ละมาตรฐาน มีดังนี้

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน
 - 1.1 มีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ
 - 1.2 มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแก้ปัญหา
 - 1.3 มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม
 - 1.4 มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
 - 1.5 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา
 - 1.6 มีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ

2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

- 2.1 การมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด
- 2.2 ความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย
- 2.3 การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย
- 2.4 สุขภาวะทางร่างกาย และจิตสังคม

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ ดังนี้

1. มีเป้าหมายวิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน
2. มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา
3. ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษา

และทุกกลุ่มเป้าหมาย

4. พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ
5. จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมี
6. จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการ

คุณภาพ

เรียนรู้

มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนี้

1. จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้
2. ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้
3. มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก
4. ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน
5. มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการ

ในชีวิตได้

จัดการเรียนรู้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สมประสงค์ ยมนา (2553, หน้า 161-162) ได้ศึกษารูปแบบการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษาจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา โดยศึกษาใน 8 ด้าน คือ 1) การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ 2) การกำหนดมาตรฐานของสถานศึกษา 3) การจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษา 4) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาสถานศึกษา 5) การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา 6) การประเมินคุณภาพการศึกษา 7) การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี และ 8) การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินการ

ประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การดำเนินงานตามแผนพัฒนาสถานศึกษา ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ

สรพงษ์ แสงสุข (2554, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 ที่ได้รับการประเมินภายนอกรอบ 3 ปี พ.ศ.2554 โดยศึกษาใน 8 ด้าน คือ 1) การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ 2) การพัฒนามาตรฐานการศึกษา 3) การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา 4) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา 6) การประเมินคุณภาพการศึกษา 7) การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี และ 8) การผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 ที่ได้รับการประเมินภายนอกรอบ 3 ปี พ.ศ.2554 อยู่ในระดับมาก ปัญหาดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 ที่ได้รับการประเมินภายนอกรอบ 3 ปี พ.ศ.2554 อยู่ในระบับน้อย และผลการเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 ที่ได้รับการประเมินภายนอกรอบ 3 ปี พ.ศ.2554 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ปารณัท รุจิยากร (2554, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา : กรณีศึกษาโรงเรียนเทศบาลบ้านไผ่ ผลการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพของโรงเรียนเทศบาลบ้านไผ่ โดยภาพรวมทั้งหมด 8 ด้าน พบว่า มีการดำเนินการร้อยละ 48 เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า ด้านที่มีการดำเนินการมากที่สุด คือ การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการประเมินคุณภาพการศึกษา มีการดำเนินการในการประกันคุณภาพการศึกษาภายในน้อยที่สุด คือ การผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา มีการดำเนินการคิดเป็นร้อยละ 25 ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลบ้านไผ่ โดยภาพรวมทั้ง 8 ด้าน พบว่า มีปัญหาในการดำเนินการในเรื่องของการนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลและการดำเนินเนินการด้านการผดุงคุณภาพการศึกษามีปัญหาการดำเนินการมากที่สุด

วะวิดา โทจำปา (2556, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาสภาพการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ทั้ง 8 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) เปรียบเทียบสภาพการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

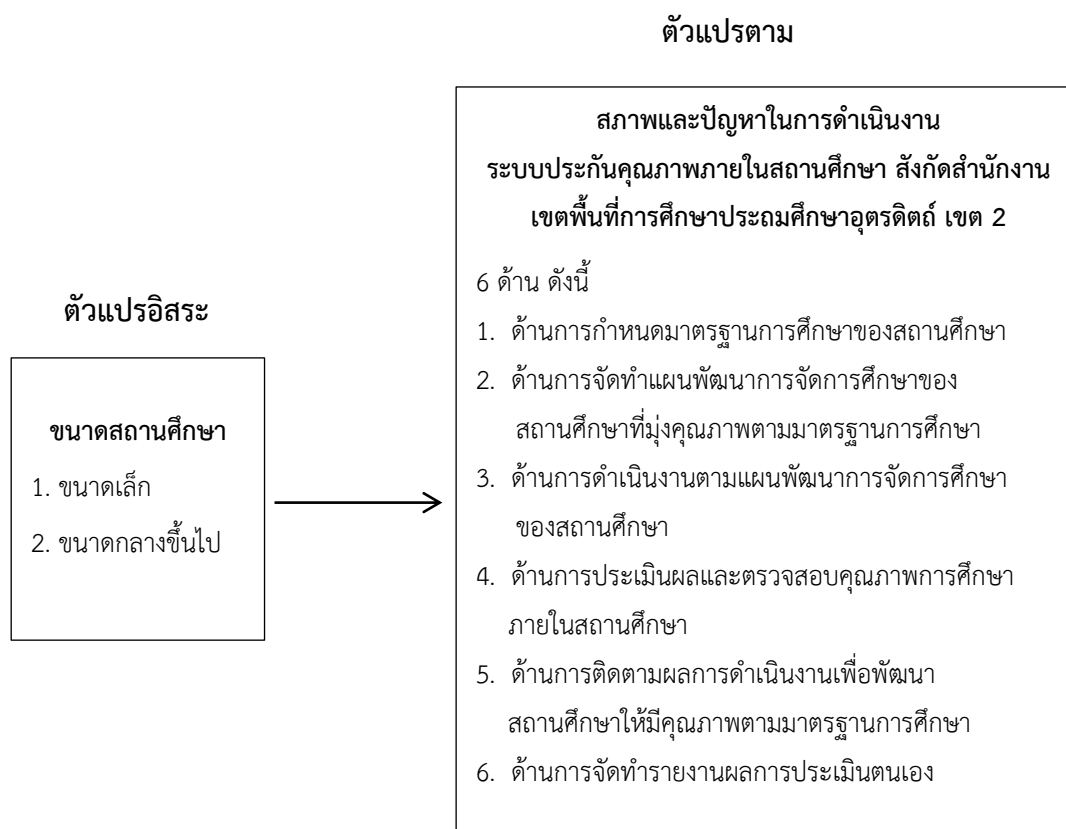
ประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า ในภาพรวมสถานศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกันมีสภาพการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จันทิมา อังเพชร (2557, หน้า 83-87) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาในการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 โดยศึกษาใน 8 ด้าน คือ 1) ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 3) ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ 4) ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 5) ด้านการจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 6) ด้านการจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 7) ด้านการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน 8) ด้านการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ผลการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ผลการศึกษาปัญหาในการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 พบว่า ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษามีปัญหาเรื่องการกำหนดค่าเป้าหมายและความสำเร็จของแต่ละมาตรฐานและตัวบ่งชี้ มากที่สุด ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา พบว่า มีปัญหาเรื่อง การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยที่มุ่งเน้นคุณภาพผู้เรียนโดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม มากที่สุด ผลการเปรียบเทียบสภาพในการดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า สถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันมีสภาพการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายใน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า สถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีสภาพการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายใน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนี้ 1) ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 3) ด้านการจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา และ 4) ด้านการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน

ภณัฐพงศ์ พลमुख และคณะ (2561, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 19 ผลการวิจัย

พบว่า ระดับสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 19 ในภาพรวมและรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบจำแนกตามขนาด โรงเรียน พบว่า โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพ 3 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาในการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 ผู้วิจัยเสนอรายละเอียดของวิธีดำเนินการวิจัย ตามประเด็นดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 76 คน ข้อมูล ณ วันที่ 18 กรกฎาคม 2563 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2, 2563, หน้า 27-31)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 ปีการศึกษา 2563 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 อ้างอิงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2556, หน้า 43-44) และเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) (บุญชม ศรีสะอาด, 2556, หน้า 49-50) ด้วยวิธีการจับสลาก (บุญชม ศรีสะอาด, 2556, หน้า 45-46) จำนวน 64 คน ดังตาราง 3

ตาราง 3 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ขนาดสถานศึกษา	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
ขนาดเล็ก (นักเรียน 1-120 คน)	55	46
ขนาดกลางขึ้นไป (นักเรียน 121 คนขึ้นไป)	21	18
รวม	76	64

ที่มา: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2, 2563, หน้า 27-31

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม ประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) จำนวน 1 ข้อ โดยถามขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามสภาพการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 30 ข้อ ตามระบบประกันคุณภาพภายใน 6 ด้าน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563, หน้า 17-22) ดังนี้

1. ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
2. ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา
3. ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
4. ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
5. ด้านการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา
6. ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง

โดยมีเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556, หน้า 121)

- 5 หมายถึง มีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปัญหาการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ตามระบบประกันคุณภาพภายใน 6 ด้าน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563, หน้า 17-22)

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาหลักการ แนวคิด และเอกสารการประกันคุณภาพการศึกษาและการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยและขอบเขตในการสร้างเครื่องมือ
 3. สร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดในการวิจัย
 4. ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม (Index of Item objective Congruence: IOC) และความเหมาะสมของภาษาของแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณาค่าความสอดคล้อง ดังนี้

+ 1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตามเนื้อหา/จุดประสงค์

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตามเนื้อหา/จุดประสงค์

- 1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามวัดไม่ตรงตามเนื้อหา/จุดประสงค์

ซึ่งผู้เชี่ยวชาญที่ทำหน้าที่ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา จำนวน 5 ท่าน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารสถานศึกษา ผู้เชี่ยวชาญด้านการประกันคุณภาพการศึกษา และผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัย ดังนี้

1) ดร.เสถียรภักดิ์ มุขดี ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์

2) ดร.สธิพร เขาวนชัย อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารและพัฒนการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพิษณุโลก

3) ดร.อุไร ปัญญาสิทธิ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนพรหมพิรามวิทยา จังหวัดพิษณุโลก

4) ดร.อมรรัตน์ สารเลื่อนแก้ว รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ โรงเรียนพุทธชินราชพิทยา จังหวัดพิษณุโลก

5) นายจกกล ยาห้วม ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2

5. นำผลที่ได้จากการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของผู้เชี่ยวชาญไปหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา (Item Objective Congruence: IOC) (วรณี แกมเกตุ, 2555, หน้า 220-221) โดยใช้สูตร ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC คือ ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา

$\sum R$ คือ ผลรวมของคะแนนผลการตัดสินข้อคำถามของผู้เชี่ยวชาญ

N คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ถ้า $IOC \geq 0.50$ ถือว่า ข้อคำถามนั้นวัดได้สอดคล้องกับเนื้อหา

ถ้า $IOC < 0.50$ ถือว่า ข้อคำถามนั้นวัดไม่ได้สอดคล้องกับเนื้อหา

ผลการหาค่า IOC พบว่า ข้อคำถามมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80 - 1.00

6. ปรับปรุงแบบสอบถามให้มีความเหมาะสมตามค่า IOC และข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ
7. นำแบบสอบถามไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) กับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่จะทำการวิจัย (try out) จำนวน 30 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสถิติสำเร็จรูป โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาช (Cronbach, 1970 อ้างอิงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2556, หน้า 117) ได้ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.929
8. ได้แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปเก็บข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูล ดังนี้

1. จัดทำหนังสือส่งแบบสอบถามให้โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ด้วยระบบรับส่งหนังสือทางอิเล็กทรอนิกส์ของเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ได้รับแบบสอบถามที่มีความถูกต้องสมบูรณ์กลับคืนมา จำนวน 63 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 98.44 เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป
3. ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และหาค่าทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาฉบับที่มีความถูกต้องสมบูรณ์ จำนวน 63 ฉบับ มาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อหาค่าสถิติ
2. วิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ
3. วิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 2 ข้อมูลสภาพการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยมีเกณฑ์การแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล (บุญชม ศรีสะอาด, 2556, หน้า 121) ดังนี้
 - 4.51 – 5.00 หมายถึง ระดับสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมากที่สุด
 - 3.51 – 4.50 หมายถึง ระดับสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก
 - 2.51 – 3.50 หมายถึง ระดับสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง
 - 1.51 – 2.50 หมายถึง ระดับสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย
 - 1.00 – 1.50 หมายถึง ระดับสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด

4. วิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 3 ข้อมูลปัญหาการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

5. วิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ด้วยการทดสอบค่า t-test แบบตัวแปรอิสระ (Independent Variable) กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาในการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยโดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาสภาพในการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาปัญหาในการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2

ตอนที่ 4 ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 4 แสดงจำนวนและร้อยละสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ขนาด สถานศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ขนาดเล็ก	45	71.43
ขนาดกลางขึ้นไป	18	28.57
รวมทั้งสิ้น	63	100.00

จากตาราง 4 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 จำนวนทั้งสิ้น 63 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 71.43 และเป็นผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลางขึ้นไป จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 28.57

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาสภาพในการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับสภาพการดำเนินงานระบบประกัน
คุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์
เขต 2 โดยภาพรวม 6 ด้าน

ข้อ	รายการ	(n = 63)		ระดับสภาพ
		$\bar{X}$	S.D.	
1	ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.38	0.55	มาก
2	ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา	4.51	0.47	มากที่สุด
3	การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	4.31	0.59	มาก
4	ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	4.20	0.56	มาก
5	ด้านการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา	4.21	0.58	มาก
6	ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง	4.33	0.54	มาก
รวม		4.32	0.46	มาก

จากตาราง 5 พบว่า สภาพการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ($\bar{X} = 4.51$) รองลงมา คือ ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.38$) และด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ($\bar{X} = 4.33$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.20$)

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับสภาพการดำเนินงานระบบประกัน
คุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์
เขต 2 ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

ข้อ	รายการ	(n = 63)		ระดับสภาพ
		$\bar{X}$	S.D.	
1	สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหาร สถานศึกษา ครู คณะกรรมการสถานศึกษา ตัวแทน ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง	4.48	0.62	มาก
2	สถานศึกษาสร้างความรู้ความเข้าใจและความตระหนัก ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา มาตรฐานการศึกษา ระดับต่าง ๆ และกระบวนการจัดทำมาตรฐาน การศึกษาให้กับครู บุคลากร คณะกรรมการ สถานศึกษา ตัวแทนผู้ปกครอง ชุมชน และผู้ ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง	4.30	0.66	มาก
3	สถานศึกษาวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษาของชาติ หลักสูตรสถานศึกษา จุดเน้น บริบท ความต้องการ ทิศทางการจัดการศึกษา เอกลักษณ์และอัตลักษณ์ ของสถานศึกษา เพื่อนำมากำหนดเป็นมาตรฐาน การศึกษาและเป้าหมายความสำเร็จ	4.40	0.58	มาก
4	สถานศึกษากำหนดมาตรฐานการศึกษาและ เป้าหมายความสำเร็จที่เด่นชัด เป็นรูปธรรม ครอบคลุมการศึกษาทุกระดับ	4.29	0.73	มาก
5	สถานศึกษาเสนอมาตรฐานการศึกษาและเป้าหมาย ความสำเร็จของสถานศึกษาให้คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานพิจารณาให้ความเห็นชอบ	4.40	0.64	มาก
6	สถานศึกษาประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาและ เป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษา และแจ้ง ให้ผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกทราบ	4.40	0.68	มาก
รวม		4.38	0.55	มาก

จากตาราง 6 พบว่า สภาพการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครู คณะกรรมการสถานศึกษา ตัวแทนผู้ปกครอง ชุมชน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 4.48$) รองลงมา คือ สถานศึกษาวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษาของชาติ หลักสูตรสถานศึกษา จุดเน้น บริบท ความต้องการ ทิศทางการจัดการศึกษา เอกลักษณ์และอัตลักษณ์ของสถานศึกษา เพื่อนำมากำหนดเป็นมาตรฐานการศึกษาและเป้าหมายความสำเร็จ สถานศึกษาเสนอมาตรฐานการศึกษาและเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษาให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานพิจารณาให้ความเห็นชอบ และสถานศึกษาประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาและเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษา และแจ้งให้ผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกรับทราบ ($\bar{X} = 4.40$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษากำหนดมาตรฐานการศึกษาและเป้าหมายความสำเร็จที่เด่นชัด เป็นรูปธรรม ครอบคลุมการศึกษาทุกระดับ ($\bar{X} = 4.29$)

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับสภาพการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

ข้อ	รายการ	(n = 63)		ระดับสภาพ
		$\bar{X}$	S.D.	
1	สถานศึกษาจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา โดยการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศและวิเคราะห์ สภาพแวดล้อมภายในด้านจุดแข็ง/จุดเด่น จุดอ่อน/จุดที่ควรพัฒนา และสภาพแวดล้อม ภายนอกด้านโอกาส และอุปสรรค	4.40	0.64	มาก
2	สถานศึกษากำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ประเด็นกลยุทธ์ ตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย กลยุทธ์ริเริ่ม โครงการและกิจกรรมที่มุ่งเน้นคุณภาพตามมาตรฐาน การศึกษา สะท้อนคุณภาพความสำเร็จและเป็น รูปธรรม โดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม	4.44	0.59	มาก

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อ	รายการ	(n = 63)		ระดับสภาพ
		$\bar{X}$	S.D.	
3	สถานศึกษากำหนดโครงการ/กิจกรรมที่ตอบสนอง วัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ และสอดคล้องกับมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา	4.40	0.58	มาก
4	สถานศึกษาจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี โดยมี การวิเคราะห์บททวนทิศทางการจัดการศึกษา (วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์) จากแผนพัฒนา คุณภาพการศึกษา เพื่อยืนยันทิศทางการจัด การศึกษาของสถานศึกษา	4.56	0.59	มากที่สุด
5	สถานศึกษาจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่สอดคล้อง กับแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	4.62	0.52	มากที่สุด
6	สถานศึกษานำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและ แผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาเสนอ ต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ ความเห็นชอบก่อนนำไปใช้จริง	4.67	0.54	มากที่สุด
รวม		4.51	0.47	มากที่สุด

จากตาราง 7 พบว่า สภาพการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิตถ์ เขต 2 ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษานำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา เสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบก่อนนำไปใช้จริง ($\bar{X} = 4.67$) รองลงมา คือ สถานศึกษาจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.62$) และสถานศึกษาจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี โดยมีการวิเคราะห์บททวนทิศทางการจัดการศึกษา (วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์) จากแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อยืนยันทิศทางการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.56$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษาจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา โดยการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศและวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในด้านจุดแข็ง/จุดเด่น จุดอ่อน/จุดที่ควรพัฒนา และสภาพแวดล้อมภายนอกด้านโอกาส และอุปสรรค และสถานศึกษากำหนดโครงการ/กิจกรรม

ที่ตอบสนองวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ และสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.40$)

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับสภาพการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

ข้อ	รายการ	(n = 63)		ระดับสภาพ
		$\bar{X}$	S.D.	
1	สถานศึกษานำแผนปฏิบัติการประจำปีไปสู่การปฏิบัติตามกรอบระยะเวลาและกิจกรรมโครงการที่กำหนดไว้	4.46	0.69	มาก
2	ผู้รับผิดชอบและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบตามที่ได้กำหนดตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการ	4.24	0.76	มาก
3	สถานศึกษามีการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและจัดทำรายงานผลการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม	4.29	0.68	มาก
4	สถานศึกษานำผลการติดตาม ตรวจสอบ และ ประเมินผลการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม มาใช้พัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงาน	4.24	0.67	มาก
รวม		4.31	0.59	มาก

จากตาราง 8 พบว่า สภาพการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษานำแผนปฏิบัติการประจำปีไปสู่การปฏิบัติตามกรอบระยะเวลาและกิจกรรมโครงการที่กำหนดไว้ ($\bar{X} = 4.46$) รองลงมา คือ สถานศึกษามีการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และจัดทำรายงานผลการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม ($\bar{X} = 4.29$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้รับผิดชอบและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบตามที่ได้กำหนดตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการ และสถานศึกษานำผลการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมมาใช้พัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงาน ($\bar{X} = 4.24$)

ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับสภาพการดำเนินงานระบบประกัน
คุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์
เขต 2 ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

ข้อ	รายการ	(n = 63)		ระดับสภาพ
		$\bar{X}$	S.D.	
1	สถานศึกษากำหนดหรือมอบหมายผู้รับผิดชอบ ในการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.38	0.66	มาก
2	สถานศึกษากำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และเครื่องมือที่หลากหลายและเหมาะสม	3.98	0.66	มาก
3	สถานศึกษาดำเนินการประเมินผลและตรวจสอบ คุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาตามมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษาอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง	4.10	0.64	มาก
4	สถานศึกษาสรุปรายงานผลการประเมินคุณภาพ ภายในของสถานศึกษา เพื่อนำผลการประเมิน คุณภาพภายในไปจัดทำรายงานผลการประเมิน ตนเองของสถานศึกษาต่อไป	4.35	0.70	มาก
รวม		4.20	0.56	มาก

จากตาราง 9 พบว่า สภาพการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 ด้านการประเมินผลและตรวจสอบ
คุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$) เมื่อพิจารณา
รายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษากำหนดหรือมอบหมายผู้รับผิดชอบในการ
ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.38$)
รองลงมา คือ สถานศึกษาสรุปรายงานผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อนำผลการ
ประเมินคุณภาพภายในไปจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาต่อไป ($\bar{X} = 4.35$) และ
สถานศึกษาดำเนินการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาตาม
มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง ($\bar{X} = 4.10$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด
คือ สถานศึกษากำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและเครื่องมือที่หลากหลายและเหมาะสม
($\bar{X} = 3.98$)

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับสภาพการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 ด้านการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

ข้อ	รายการ	(n = 63)		ระดับสภาพ
		$\bar{X}$	S.D.	
1	สถานศึกษาติดตามผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี ว่าดำเนินงานได้บรรลุตามเป้าหมาย ตัวชี้วัดความสำเร็จที่กำหนดหรือไม่ อย่างไร	4.21	0.68	มาก
2	สถานศึกษาติดตามการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษา เรื่องการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กระบวนการจัดการเรียนรู้ กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ การวัดประเมินผลการเรียนรู้ การพัฒนาบุคลากร การจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้	4.17	0.73	มาก
3	สถานศึกษากำหนดผู้รับผิดชอบ ปฏิทินปฏิบัติงาน และจัดทำเครื่องมือในการติดตามผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี	4.44	0.62	มาก
4	สถานศึกษาจัดทำรายงานผลการติดตามการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง	4.13	0.77	มาก
5	สถานศึกษานำผลการติดตามการดำเนินงานมาใช้ปรับปรุงหรือพัฒนาการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.10	0.76	มาก
รวม		4.21	0.58	มาก

จากตาราง 10 พบว่า สภาพการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 ด้านการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.21$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สถานศึกษากำหนดผู้รับผิดชอบ ปฏิทินปฏิบัติงาน และจัดทำเครื่องมือในการติดตามผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี ($\bar{X} = 4.44$) รองลงมา คือ สถานศึกษาติดตามผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี ว่าดำเนินงานได้

บรรลุตามเป้าหมาย ตัวชี้วัดความสำเร็จที่กำหนดหรือไม่ อย่างไร ($\bar{X} = 4.21$) และสถานศึกษาติดตามการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษา เรื่องการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กระบวนการจัดการเรียนรู้ กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ การวัดประเมินผลการเรียนรู้ การพัฒนาบุคลากร การจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.17$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษานำผลการติดตามการดำเนินงานมาใช้ปรับปรุงหรือพัฒนาการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.10$)

ตาราง 11 แสดงค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับสภาพการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง

ข้อ	รายการ	(n = 63)		ระดับสภาพ
		$\bar{X}$	S.D.	
1	สถานศึกษานำสรุปผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษามาจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองประจำปีที่จะสะท้อนคุณภาพผู้เรียนและผลสำเร็จของการบริหารจัดการศึกษาตามรูปแบบรายงานที่สถานศึกษากำหนดหรือหน่วยงานต้นสังกัดกำหนด	4.30	0.64	มาก
2	สถานศึกษานำเสนอผลการประเมินตนเองแต่ละมาตรฐานว่ามีคุณภาพอยู่ระดับใด มีหลักฐานในการอ้างอิงผลการประเมิน และมีกระบวนการพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานให้ดีขึ้นกว่าเดิม	4.17	0.68	มาก
3	สถานศึกษานำเสนอรายงานผลการประเมินตนเองต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบ	4.37	0.68	มาก
4	สถานศึกษาจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเองต่อหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลเป็นประจำทุกปี	4.60	0.61	มากที่สุด
5	สถานศึกษาเผยแพร่รายงานผลการประเมินตนเองต่อสาธารณชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	4.19	0.64	มาก
รวม		4.33	0.54	มาก

จากตาราง 11 พบว่า สภาพการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$) เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษาจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเองต่อหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลเป็นประจำทุกปี ($\bar{X} = 4.60$) รองลงมา คือ สถานศึกษานำเสนอรายงานผลการประเมินตนเองต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบ ($\bar{X} = 4.37$) และสถานศึกษานำสรุปผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษามาจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองประจำปี ที่สะท้อนคุณภาพผู้เรียนและผลสำเร็จของการบริหารจัดการศึกษาตามรูปแบบรายงานที่สถานศึกษา กำหนดหรือหน่วยงานต้นสังกัดกำหนด ($\bar{X} = 4.30$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษานำเสนอผลการประเมินตนเองแต่ละมาตรฐานว่ามีคุณภาพอยู่ระดับใด มีหลักฐานในการอ้างอิงผลการประเมิน และมีกระบวนการพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานให้ดีขึ้นกว่าเดิม ($\bar{X} = 4.17$)

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาปัญหาในการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2

ตาราง 12 แสดงจำนวนและร้อยละของปัญหาการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2

ข้อ	ปัญหาการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา	(n = 63)	
		จำนวน (คน)	ร้อยละ
1	ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา		
1.1	การวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษาของชาติ หลักสูตรสถานศึกษา จุดเน้น บริบท ความต้องการ เอกลักษณ์ และอัตลักษณ์ ของสถานศึกษา	25	39.68
1.2	การสร้างความรู้ความเข้าใจกระบวนการจัดทำ มาตรฐานการศึกษาและเป้าหมายความสำเร็จ ของสถานศึกษา	23	36.51
1.3	การกำหนดมาตรฐานการศึกษาและ เป้าหมายความสำเร็จที่เด่นชัด เป็นรูปธรรม	30	47.62
1.4	อื่น ๆ	2	3.17

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อ	ปัญหาการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา	(n = 63)	
		จำนวน (คน)	ร้อยละ
2	ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของ สถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา		
2.1	การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้น คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา สะท้อนคุณภาพ ความสำเร็จและเป็นรูปธรรม โดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม	36	57.14
2.2	การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่สุดคล้อง กับแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	22	34.92
2.3	การนำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและ แผนปฏิบัติการประจำปี เสนอขอความเห็นชอบ ต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	6	9.52
2.4	อื่น ๆ	5	7.94
3	การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ของสถานศึกษา		
3.1	การนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปสู่การปฏิบัติ ตามกรอบระยะเวลาและโครงการ/กิจกรรมที่ กำหนดไว้	27	42.86
3.2	การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบ ของผู้รับผิดชอบและผู้ที่เกี่ยวข้อง	9	14.29
3.3	การกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และ จัดทำรายงานผลการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม	31	49.21
3.4	อื่น ๆ	2	3.17
4	การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษา		
4.1	การกำหนดผู้รับผิดชอบในการประเมินผลและ ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา	9	14.29
4.2	การใช้เครื่องมือในการประเมินผลและตรวจสอบ คุณภาพการศึกษาที่หลากหลาย	33	52.38

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อ	ปัญหาการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา	(n = 63)	
		จำนวน (คน)	ร้อยละ
	4.3 การเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการประเมินผล และตรวจสอบคุณภาพการศึกษา	35	55.56
	4.4 อื่น ๆ	1	1.59
5	ด้านการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนา สถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา		
	5.1 การติดตามผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ ประจำปีเพื่อตรวจสอบการบรรลุเป้าหมายและ ตัวชี้วัด	20	31.75
	5.2 ผู้รับผิดชอบในการติดตามการดำเนินงาน ตามแผนปฏิบัติการประจำปี	12	19.05
	5.3 การนำผลการติดตามการดำเนินงานมาใช้ปรับปรุง หรือพัฒนาการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษา	38	60.32
	5.4 อื่น ๆ	2	3.17
6	ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง		
	6.1 การนำเสนอผลการประเมินตนเองในแต่ละ มาตรฐานพร้อมหลักฐานอ้างอิงผลการประเมิน และกระบวนการพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐาน ให้ดีขึ้นกว่าเดิม	35	55.56
	6.2 การนำเสนอรายงานผลการประเมินตนเอง ต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้เห็นชอบ	8	12.70
	6.3 การเผยแพร่รายงานผลการประเมินตนเอง ต่อสาธารณชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	21	33.33
	6.4 อื่น ๆ	2	3.17

จากตาราง 12 พบว่า ปัญหาการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 มีดังนี้

ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา พบว่า มีปัญหาเรื่อง การกำหนดมาตรฐานการศึกษาและเป้าหมายความสำเร็จที่เด่นชัดเป็นรูปธรรม มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 47.62 รองลงมา คือ การวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษาของชาติ หลักสูตรสถานศึกษา จุดเน้น บริบท ความต้องการ เอกลักษณ์ และอัตลักษณ์ของสถานศึกษา คิดเป็นร้อยละ 39.68 และการสร้างความรู้ความเข้าใจกระบวนการจัดทำมาตรฐานการศึกษาและเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษา คิดเป็นร้อยละ 36.51

ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา พบว่า มีปัญหาเรื่อง การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา สะท้อนคุณภาพความสำเร็จและเป็นรูปธรรมโดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 57.14 รองลงมา คือ การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่สุดคล้องกับแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา คิดเป็นร้อยละ 34.92 และการนำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี เสนอขอความเห็นชอบต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คิดเป็นร้อยละ 9.52

ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา พบว่า มีปัญหาเรื่อง การกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และจัดทำรายงานผลการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 49.21 รองลงมา คือ การนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปสู่การปฏิบัติตามกรอบระยะเวลาและโครงการ/กิจกรรมที่กำหนดไว้ คิดเป็นร้อยละ 42.86 และการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้รับผิดชอบและผู้ที่เกี่ยวข้อง คิดเป็นร้อยละ 14.29

ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา พบว่า มีปัญหาเรื่อง การเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 55.56 รองลงมา คือ การใช้เครื่องมือในการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาที่หลากหลาย คิดเป็นร้อยละ 52.38 และการกำหนดผู้รับผิดชอบในการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 14.29

ด้านการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา พบว่า มีปัญหาเรื่อง การนำผลการติดตามการดำเนินงานมาใช้ปรับปรุงหรือพัฒนาการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 60.32 รองลงมา คือ การติดตามผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีเพื่อตรวจสอบการบรรลุเป้าหมายและตัวชี้วัด คิดเป็นร้อยละ 31.75 และผู้รับผิดชอบในการติดตามการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี คิดเป็นร้อยละ 19.05

ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง พบว่า มีปัญหาเรื่อง การนำเสนอผลการประเมินตนเองในแต่ละมาตรฐานพร้อมหลักฐานอ้างอิงผลการประเมิน และกระบวนการพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานให้ดีขึ้นกว่าเดิม มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 55.56 รองลงมา คือ การเผยแพร่

รายงานผลการประเมินตนเองต่อสาธารณชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คิดเป็นร้อยละ 33.33 และการนำเสนอรายงานผลการประเมินตนเองต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบ คิดเป็นร้อยละ 12.70

**ตอนที่ 4 ผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2**

**ตาราง 13 แสดงผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2
จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวม 6 ด้าน**

ข้อ	รายการ	ขนาดของสถานศึกษา				t	Sig.
		เล็ก		กลางขึ้นไป			
		(n = 45)		(n = 18)			
		$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		
1	ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษา	4.34	0.52	4.46	0.62	.799	.428
2	ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการ การศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่ง คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา	4.46	0.50	4.64	0.36	1.352	.181
3	ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนา การจัดการศึกษาของสถานศึกษา	4.19	0.62	4.60	0.39	3.122*	.003
4	ด้านการประเมินผลและตรวจสอบ คุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษา	4.13	0.57	4.38	0.50	1.564	.123
5	ด้านการติดตามผลการดำเนินการ ให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา	4.16	0.60	4.34	0.53	1.163	.249
6	ด้านการจัดทำรายงานผลการ ประเมินตนเอง	4.23	0.57	4.57	0.39	2.297*	.025
	รวม	4.25	0.48	4.50	0.37	1.958	.055

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 13 พบว่า ผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาในภาพรวม พบว่า สถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันมีสภาพการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า สถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีสภาพการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

ตาราง 14 แสดงผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

ข้อ	รายการ	ขนาดของสถานศึกษา				t	Sig.
		เล็ก		กลางขึ้นไป			
		(n = 45)		(n = 18)			
		$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		
1	สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครู คณะกรรมการสถานศึกษา ตัวแทนผู้ปกครอง ชุมชน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง	4.42	0.62	4.61	0.61	1.097	.277
2	สถานศึกษาสร้างความรู้ความเข้าใจและความตระหนักในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา มาตรฐานการศึกษาระดับต่าง ๆ และกระบวนการจัดทำมาตรฐานการศึกษาให้กับครู บุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษา ตัวแทนผู้ปกครอง ชุมชน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง	4.29	0.63	4.33	0.77	.238	.812

ตาราง 14 (ต่อ)

ข้อ	รายการ	ขนาดของสถานศึกษา				t	Sig.
		เล็ก		กลางขึ้นไป			
		(n = 45)		(n = 18)			
		$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		
3	สถานศึกษาวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษาของชาติ หลักสูตรสถานศึกษา จุดเน้น บริบทความต้องการ ทิศทางการจัดการศึกษา เอกลักษณ์และอัตลักษณ์ของสถานศึกษาเพื่อนำมากำหนดเป็นมาตรฐานการศึกษาและเป้าหมายความสำเร็จ	4.36	0.57	4.50	0.62	.887	.379
4	สถานศึกษากำหนดมาตรฐานการศึกษาและเป้าหมายความสำเร็จที่เด่นชัด เป็นรูปธรรม ครอบคลุมการศึกษาทุกระดับ	4.22	0.74	4.44	0.70	1.096	.277
5	สถานศึกษาเสนอมาตรฐานการศึกษาและเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษาให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานพิจารณาให้ความเห็นชอบ	4.36	0.65	4.50	0.62	.812	.420
6	สถานศึกษาประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาและเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษา และแจ้งให้ผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกรับทราบ	4.40	0.58	4.39	0.92	.048	.962
	รวม	4.34	0.52	4.46	0.62	.799	.428

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 14 พบว่า ผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ในภาพรวมพบว่า สถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาในแต่ละข้อ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 15 แสดงผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

ข้อ	รายการ	ขนาดของสถานศึกษา				t	Sig.
		เล็ก		กลางขึ้นไป			
		(n = 45)		(n = 18)			
		$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		
1	สถานศึกษาจัดทำแผนพัฒนา การจัดการศึกษา โดยการรวบรวม ข้อมูลสารสนเทศและวิเคราะห์ สภาพแวดล้อมภายในด้านจุดแข็ง/ จุดเด่น จุดอ่อน/จุดที่ควรพัฒนา และสภาพแวดล้อมภายนอก ด้านโอกาสและอุปสรรค	4.31	0.67	4.61	0.50	1.718	.091
2	สถานศึกษากำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ประเด็น กลยุทธ์ ตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย กลยุทธ์ริเริ่ม โครงการและ กิจกรรมที่มุ่งเน้นคุณภาพตาม มาตรฐานการศึกษา สะท้อน คุณภาพความสำเร็จและเป็น รูปธรรม โดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม	4.40	0.62	4.56	0.51	.945	.348

ตาราง 15 (ต่อ)

ข้อ	รายการ	ขนาดของสถานศึกษา				t	Sig.
		เล็ก		กลางขึ้นไป			
		(n = 45)		(n = 18)			
		$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		
3	สถานศึกษากำหนดโครงการ/กิจกรรมที่ตอบสนองวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ และสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.36	0.61	4.50	0.51	.887	.379
4	สถานศึกษาจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี โดยมีการวิเคราะห์ทบทวนทิศทางการจัดการศึกษา (วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์) จากแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อยืนยันทิศทางการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	4.51	0.59	4.67	0.59	.945	.348
5	สถานศึกษาจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	4.60	0.54	4.67	0.49	.456	.650
6	สถานศึกษานำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบก่อนนำไปใช้จริง	4.60	0.58	4.83	0.38	1.865	.068
	รวม	4.46	0.50	4.64	0.36	1.352	.181

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 15 พบว่า ผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ในภาพรวม พบว่า สถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาในแต่ละข้อ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 16 แสดงผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

ข้อ	รายการ	ขนาดของสถานศึกษา				t	Sig.
		เล็ก		กลางขึ้นไป			
		(n = 45)		(n = 18)			
		$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		
1	สถานศึกษานำแผนปฏิบัติการประจำปีไปสู่การปฏิบัติตามกรอบระยะเวลาและกิจกรรมโครงการที่กำหนดไว้	4.33	0.74	4.78	0.43	2.977*	.004
2	ผู้รับผิดชอบและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบตามที่ได้กำหนดตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการ	4.04	0.77	4.72	0.46	3.493*	.001
3	สถานศึกษามีการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและจัดทำรายงานผลการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม	4.18	0.68	4.56	0.62	2.035*	.046
4	สถานศึกษานำผลการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม	4.20	0.66	4.33	0.69	.716	.477

ตาราง 16 (ต่อ)

ข้อ	รายการ	ขนาดของสถานศึกษา				t	Sig.
		เล็ก		กลางขึ้นไป			
		(n = 45)		(n = 18)			
		$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		
	มาใช้พัฒนาและปรับปรุง การดำเนินงาน						
	รวม	4.19	0.62	4.60	0.39	3.122*	.003

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 16 พบว่า ผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในภาพรวม พบว่าสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีสภาพการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ในข้อ 1 สถานศึกษานำแผนปฏิบัติการประจำปีไปสู่การปฏิบัติตามกรอบระยะเวลาและกิจกรรมโครงการที่กำหนดไว้ ข้อ 2 ผู้รับผิดชอบและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบตามที่ได้กำหนดตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการ และข้อ 3 สถานศึกษามีการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และจัดทำรายงานผลการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

ตาราง 17 แสดงผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2
ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

ข้อ	รายการ	ขนาดของสถานศึกษา				t	Sig.
		เล็ก		กลางขึ้นไป			
		(n = 45)		(n = 18)			
		$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		
1	สถานศึกษากำหนดหรือมอบหมายผู้รับผิดชอบในการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.29	0.69	4.61	0.50	1.786	.079
2	สถานศึกษากำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและเครื่องมือที่หลากหลายและเหมาะสม	3.89	0.65	4.22	0.65	1.847	.070
3	สถานศึกษาดำเนินการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง	4.04	0.64	4.22	0.65	.995	.324
4	สถานศึกษาสรุปรายงานผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อนำผลการประเมินคุณภาพภายในไปจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาต่อไป	4.31	0.73	4.44	0.62	.681	.499
	รวม	4.13	0.57	4.38	0.50	1.564	.123

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 17 พบว่า ผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในภาพรวม พบว่าสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในแต่ละข้อ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 18 แสดงผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 ด้านการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

ข้อ	รายการ	ขนาดของสถานศึกษา				t	Sig.
		เล็ก		กลางขึ้นไป			
		(n = 45)		(n = 18)			
		$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		
1	สถานศึกษาติดตามผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีว่าดำเนินงานได้บรรลุตามเป้าหมาย ตัวชี้วัดความสำเร็จที่กำหนดหรือไม่ อย่างไร	4.16	0.67	4.33	0.69	.942	.350
2	สถานศึกษาติดตามการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษา เรื่องการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กระบวนการจัดการเรียนรู้ กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ การวัดประเมินผล การเรียนรู้ การพัฒนาบุคลากร การจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้	4.13	0.76	4.28	0.67	.706	.483

ตาราง 18 (ต่อ)

ข้อ	รายการ	ขนาดของสถานศึกษา				t	Sig.
		เล็ก		กลางขึ้นไป			
		(n = 45)		(n = 18)			
		$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		
3	สถานศึกษากำหนดผู้รับผิดชอบ ปฏิทินปฏิบัติงานและจัดทำ เครื่องมือในการติดตามผล การดำเนินงานตามแผน ปฏิบัติการประจำปี	4.40	0.65	4.56	0.51	.904	.370
4	สถานศึกษาจัดทำรายงานผล การติดตามการดำเนินงาน ตามแผนปฏิบัติการประจำปี อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง	4.09	0.76	4.22	0.81	.616	.540
5	สถานศึกษานำผลการติดตาม การดำเนินงานมาใช้ปรับปรุง หรือพัฒนาการดำเนินงาน ตามมาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษา	4.00	0.77	4.33	0.69	1.601	.115
รวมเฉลี่ย		4.16	0.60	4.34	0.53	1.163	.249

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 18 พบว่า ผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ด้านการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ในภาพรวม พบว่า สถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาในแต่ละข้อ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 19 แสดงผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2
ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง

ข้อ	รายการ	ขนาดของสถานศึกษา				t	Sig.
		เล็ก		กลางขึ้นไป			
		(n = 45)		(n = 18)			
		$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		
1	สถานศึกษานำสรุปผลการประเมิน คุณภาพภายในของสถานศึกษา มาจัดทำรายงานผลการประเมิน ตนเองประจำปีที่จะสะท้อนคุณภาพ ผู้เรียนและผลสำเร็จของการ บริหารจัดการศึกษาตามรูปแบบ รายงานที่สถานศึกษากำหนด หรือหน่วยงานต้นสังกัดกำหนด	4.20	0.66	4.56	0.51	2.048*	.045
2	สถานศึกษานำเสนอผลการ ประเมินตนเองแต่ละมาตรฐาน ว่ามีคุณภาพอยู่ระดับใด มีหลักฐานในการอ้างอิงผล การประเมิน และมีกระบวนการ การพัฒนาคุณภาพตาม มาตรฐานให้ดีขึ้นกว่าเดิม	4.09	0.70	4.39	0.61	1.590	.117
3	สถานศึกษานำเสนอรายงานผล การประเมินตนเองต่อ คณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบ	4.24	0.71	4.67	0.49	2.305*	.025
4	สถานศึกษาจัดส่งรายงานผล การประเมินตนเองต่อ หน่วยงานต้นสังกัดหรือ หน่วยงานที่กำกับดูแล เป็นประจำทุกปี	4.51	0.66	4.83	0.38	2.409*	.020

ตาราง 19 (ต่อ)

ข้อ	รายการ	ขนาดของสถานศึกษา				t	Sig.
		เล็ก		กลางขึ้นไป			
		(n = 45)		(n = 18)			
		$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		
5	สถานศึกษาเผยแพร่รายงานผลการประเมินตนเองต่อสาธารณชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	4.11	0.65	4.39	0.61	1.565	.123
	รวม	4.23	0.57	4.57	0.39	2.297*	.025

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 19 พบว่า ผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิตถ์ เขต 2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ในภาพรวม พบว่า สถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีสภาพการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ในข้อ 1 สถานศึกษานำสรุปผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษามาจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองประจำปีที่สะท้อนคุณภาพผู้เรียนและผลสำเร็จของการบริหารจัดการศึกษาตามรูปแบบรายงานที่สถานศึกษากำหนดหรือหน่วยงานต้นสังกัดกำหนด ข้อ 3 สถานศึกษานำเสนอรายงานผลการประเมินตนเองต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบ และข้อ 4 สถานศึกษาจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเองต่อหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลเป็นประจำทุกปี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาในการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 และเพื่อเปรียบเทียบสภาพในการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 76 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 ปีการศึกษา 2563 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางของเครจซี่ และมอร์แกน และเลือกกลุ่มตัวอย่าง ด้วยวิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) จำนวน 64 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 สอบถามสภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับการดำเนินการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยจัดทำหนังสือและส่งแบบสอบถามให้โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยระบบรับส่งหนังสือทางอิเล็กทรอนิกส์ของเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และได้รับแบบสอบถามที่มีความถูกต้องสมบูรณ์กลับคืนมา จำนวน 63 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 98.44

การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลสภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถามด้วยค่าความถี่และค่าร้อยละ (%) วิเคราะห์ข้อมูลสภาพการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 ด้วยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) วิเคราะห์ข้อมูลปัญหาการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 ด้วยค่าความถี่และค่าร้อยละ (%) และวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ด้วยการ

ทดสอบค่า t-test แบบตัวแปรอิสระ (Independent Variable) กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 พบว่า สภาพการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา รองลงมา คือ ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน ปรากฏผล ดังนี้

1.1 ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครู คณะกรรมการสถานศึกษา ตัวแทนผู้ปกครอง ชุมชน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง รองลงมา คือ สถานศึกษาวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษาของชาติ หลักสูตรสถานศึกษา จุดเน้น บริบท ความต้องการ ทิศทางการจัดการศึกษา เอกลักษณ์และอัตลักษณ์ของสถานศึกษา เพื่อนำมากำหนดเป็นมาตรฐานการศึกษาและเป้าหมายความสำเร็จ สถานศึกษาเสนอมาตรฐานการศึกษาและเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษาให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานพิจารณาให้ความเห็นชอบ และสถานศึกษาประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาและเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษา และแจ้งให้ผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกมารับทราบ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษากำหนดมาตรฐานการศึกษาและเป้าหมายความสำเร็จที่เด่นชัด เป็นรูปธรรม ครอบคลุมการศึกษาทุกระดับ

1.2 ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษานำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบก่อนนำไปใช้จริง รองลงมา คือ สถานศึกษาจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และสถานศึกษาจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีโดยมีการวิเคราะห์ทบทวนทิศทางการจัดการศึกษา (วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์) จากแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อยืนยันทิศทางการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษาจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาโดยการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศและวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในด้านจุดแข็ง/จุดเด่น จุดอ่อน/จุดที่

ควรพัฒนาและสภาพแวดล้อมภายนอกด้านโอกาสและอุปสรรค และสถานศึกษากำหนดโครงการ/กิจกรรมที่ตอบสนองวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์และสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

1.3 ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษานำแผนปฏิบัติการประจำปีไปสู่การปฏิบัติตามกรอบระยะเวลาและกิจกรรมโครงการที่กำหนดไว้ รองลงมา คือ สถานศึกษามีการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและจัดทำรายงานผลการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้รับผิดชอบและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบตามที่ได้กำหนดตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการ และสถานศึกษานำผลการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมมาใช้พัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงาน

1.4 ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษากำหนดหรือมอบหมายผู้รับผิดชอบในการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา รองลงมา คือ สถานศึกษาสรุปรายงานผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาเพื่อนำผลการประเมินคุณภาพภายในไปจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาต่อไป และสถานศึกษาดำเนินการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษากำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและเครื่องมือที่หลากหลายและเหมาะสม

1.5 ด้านการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษากำหนดผู้รับผิดชอบ ปฏิทินปฏิบัติงาน และจัดทำเครื่องมือในการติดตามผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี รองลงมา คือ สถานศึกษาติดตามผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีว่าดำเนินงานได้บรรลุตามเป้าหมาย ตัวชี้วัดความสำเร็จที่กำหนดหรือไม่ อย่างไร และสถานศึกษาติดตามการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาเรื่องการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กระบวนการจัดการเรียนรู้ กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ การวัดประเมินผล การเรียนรู้ การพัฒนาบุคลากร การจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษานำผลการติดตามการดำเนินงานมาใช้ปรับปรุงหรือพัฒนาการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

1.6 ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษาจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเองต่อหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลเป็นประจำทุกปี รองลงมา คือ สถานศึกษานำเสนอรายงานผลการประเมินตนเองต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบ และสถานศึกษา

นำสรุปผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษามาจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองประจำปี ที่สะท้อนคุณภาพผู้เรียนและผลสำเร็จของการบริหารจัดการศึกษาตามรูปแบบรายงานที่สถานศึกษา กำหนดหรือหน่วยงานต้นสังกัดกำหนด ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษานำเสนอผลการประเมิน ตนเองแต่ละมาตรฐานว่ามีคุณภาพอยู่ระดับใด มีหลักฐานในการอ้างอิงผลการประเมิน และมี กระบวนการพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานให้ดีขึ้นกว่าเดิม

2. ผลการศึกษาปัญหาในการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 พบว่า ปัญหาในการดำเนินงานระบบ ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 มีดังนี้

2.1 ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา พบว่า มีปัญหาเรื่อง การกำหนดมาตรฐานการศึกษาและเป้าหมายความสำเร็จที่เด่นชัดเป็นรูปธรรม มากที่สุด รองลงมา คือ การวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษาของชาติ หลักสูตรสถานศึกษา จุดเน้น บริบท ความต้องการ เอกลักษณ์ และอัตลักษณ์ของสถานศึกษา และการสร้างความรู้ความเข้าใจกระบวนการจัดทำมาตรฐานการศึกษา และเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษา

2.2 ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตาม มาตรฐานการศึกษา พบว่า มีปัญหาเรื่อง การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพตาม มาตรฐานการศึกษาสะท้อนคุณภาพความสำเร็จและเป็นรูปธรรมโดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม มากที่สุด รองลงมา คือ การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของ สถานศึกษา และการนำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีเสนอขอความเห็นชอบ ต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.3 ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา พบว่า มีปัญหาเรื่อง การกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและจัดทำรายงานผลการดำเนินงานโครงการ/ กิจกรรม มากที่สุด รองลงมา คือ การนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปสู่การปฏิบัติตามกรอบระยะเวลาและ โครงการ/กิจกรรมที่กำหนดไว้ และการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้รับผิดชอบ และผู้ที่เกี่ยวข้อง

2.4 ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา พบว่า มีปัญหาเรื่อง การเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา มากที่สุด รองลงมา คือ การใช้เครื่องมือในการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาที่หลากหลาย และ การกำหนดผู้รับผิดชอบในการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

2.5 ด้านการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตาม มาตรฐานการศึกษา พบว่า มีปัญหาเรื่อง การนำผลการติดตามการดำเนินงานมาใช้ปรับปรุงหรือ พัฒนาการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มากที่สุด รองลงมา คือ การติดตาม

ผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีเพื่อตรวจสอบการบรรลุเป้าหมายและตัวชี้วัด และผู้รับผิดชอบในการติดตามการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี

2.6 ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง พบว่า มีปัญหาเรื่อง การนำเสนอผลการประเมินตนเองในแต่ละมาตรฐานพร้อมหลักฐานอ้างอิงผลการประเมิน และกระบวนการพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานให้ดีขึ้นกว่าเดิม มากที่สุด รองลงมา คือ การเผยแพร่รายงานผลการประเมินตนเองต่อสาธารณชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และการนำเสนอรายงานผลการประเมินตนเองต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบ

3. ผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่าสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันมีสภาพการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในภาพรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า สถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีสภาพการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่แตกต่างกัน และผลการเปรียบเทียบในแต่ละด้าน มีดังนี้

3.1 ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ในภาพรวม พบว่าสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาในแต่ละข้อ ไม่แตกต่างกัน

3.2 ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ในภาพรวม พบว่า สถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ในแต่ละข้อ ไม่แตกต่างกัน

3.3 ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ในภาพรวม พบว่า สถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในข้อ 1 สถานศึกษานำแผนปฏิบัติการประจำปีไปสู่การปฏิบัติตามกรอบระยะเวลาและกิจกรรมโครงการที่กำหนดไว้ ข้อ 2 ผู้รับผิดชอบและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบตามที่ได้กำหนดตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการ และข้อ 3 สถานศึกษามีการกำกับ ติดตามตรวจสอบ ประเมินผล และจัดทำรายงานผลการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

3.4 ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

ในภาพรวม พบว่า สถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ในแต่ละข้อ ไม่แตกต่างกัน

3.5 ด้านการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตาม

มาตรฐานการศึกษา ในภาพรวม พบว่า สถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ในแต่ละข้อ ไม่แตกต่างกัน

3.6 ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง

ในภาพรวม พบว่า สถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ในข้อ 1 สถานศึกษานำสรุปผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษามาจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองประจำปีที่จะสะท้อนคุณภาพผู้เรียนและผลสำเร็จของการบริหารจัดการศึกษาตามรูปแบบรายงานที่สถานศึกษากำหนดหรือหน่วยงานต้นสังกัดกำหนด ข้อ 3 สถานศึกษานำเสนอรายงานผลการประเมินตนเองต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบ และข้อ 4 สถานศึกษาจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเองต่อหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลเป็นประจำทุกปี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

จากสรุปผลการวิจัย มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. สภาพการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เนื่องจากการประกันคุณภาพการศึกษาได้ถูกกำหนดอย่างชัดเจนในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติดังกล่าว ได้ให้ความสำคัญของการจัดการศึกษาและหลักการจัดการศึกษาที่ต้องมุ่งเน้นคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาไว้ใน หมวด 6 มาตรา 47 ให้มีระบบประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก มาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรับรองการประกันคุณภาพภายนอก

มาตรา 49 ให้มีการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกห้าปี นับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้าย และเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน และ มาตรา 50 ให้สถานศึกษาให้ความร่วมมือในการจัดเตรียมเอกสาร ตลอดจนให้บุคลากร คณะกรรมการ ของสถานศึกษา รวมทั้งผู้ปกครองและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้ข้อมูลเพิ่มเติม (สำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน), 2547, หน้า 29-30) และได้มีกฎกระทรวงการประกัน คุณภาพการศึกษา พ.ศ.2561 ได้กำหนดให้สถานศึกษาแต่ละแห่งจัดให้มีระบบประกันคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษา โดยการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา แต่ละระดับและประเภทการศึกษาที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนด พร้อมทั้งจัดทำ แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและดำเนินการตาม แผนที่กำหนดไว้ จัดให้มีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ติดตามผล การดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และจัดส่งรายงานผลการ ประเมินตนเองให้แก่หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาเป็นประจำทุกปี (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561, หน้า 83-84) และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สม ประสงค์ ยมนา (2553, หน้า 161-162) ได้ศึกษารูปแบบการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 ที่ได้รับการรับรอง มาตรฐานการศึกษาจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา โดยศึกษา การดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา พบว่าการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 โดยภาพรวม อยู่ใน ระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สรพงษ์ แสงสุข (2554, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพ และปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 ที่ได้รับการประเมินภายนอกรอบ 3 ปี พ.ศ.2554 พบว่า สภาพการ ดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 39 ที่ได้รับการประเมินภายนอกรอบ 3 ปี พ.ศ.2554 อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ ะวีดา โทจำปา (2556, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาสภาพการพัฒนาระบบ การประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิชณุโลก เขต 3 พบว่า สภาพการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก และ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ จันทิมา อังเพชร (2557, หน้า 83-87) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาในการ ดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 พบว่า สภาพการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพ ภายในของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิชณุโลก เขต 3 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ภาณุพงศ์ พลมุข

และคณะ (2561, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 ผลการวิจัยพบว่า ระดับสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 ในภาพรวมและรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก และผลการวิจัยเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ทั้งนี้ เนื่องจากการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเป็นงานประจำของสถานศึกษาที่ใช้แผนเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพราะการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาช่วยให้สถานศึกษามีทิศทางการทำงานที่ชัดเจนอย่างเป็นระบบ มีลำดับขั้นตอน มีเป้าหมายและตัวชี้วัดที่ชัดเจน มุ่งให้สิ่งที่จะทำประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายสูงสุด ดังนั้น สถานศึกษาจึงมีการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปารณัท รุจิยากร (2554, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา : กรณีศึกษาโรงเรียนเทศบาลบ้านไผ่ ผลการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพของโรงเรียนเทศบาลบ้านไผ่ เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า ด้านที่มีการดำเนินการมากที่สุด คือ การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการประเมินคุณภาพการศึกษา และสอดคล้องกับผลการวิจัยของจันทิมา อังเพชร (2557, หน้า 83-87) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาในการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

2. สภาพการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า สถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีสภาพการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในภาพรวม ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ เนื่องจากการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา สถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินงานตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม และสถานศึกษาทุกขนาด ต้องดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาตามกฎหมายกระทรวงว่าด้วยการประกันคุณภาพการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการที่มีประกาศมาอย่างต่อเนื่อง และตามประกาศของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่องแนวปฏิบัติการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประกาศมาอย่างต่อเนื่อง และอาจเนื่องจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 มีโรงเรียนขนาดเล็กจำนวนมาก และโรงเรียนขนาดกลางขึ้นไปมีจำนวนน้อยและเป็นโรงเรียนขนาดกลางที่มีจำนวนนักเรียนใกล้เคียงกับขนาดเล็กเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 มีโรงเรียนทั้งหมด จำนวน 76 แห่ง เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก (นักเรียน 1-120 คน) จำนวน 55 แห่ง เป็นโรงเรียนขนาดกลางขึ้นไป จำนวน

21 แห่ง โรงเรียนขนาดกลางขึ้นไป จำนวน 21 แห่งนี้ มีนักเรียนจำนวน 121-200 คน จำนวน 13 แห่ง มีนักเรียนจำนวน 201-300 คน จำนวน 5 แห่ง มีนักเรียนจำนวน 301-499 คน จำนวน 2 แห่ง และ มีนักเรียนจำนวน 588 คน จำนวน 1 แห่ง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2, 2563, หน้า 27-31) จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นว่าโรงเรียนขนาดเล็ก คิดเป็นร้อยละ 72.37 และมีโรงเรียนขนาดกลางขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 27.63 และโรงเรียนขนาดกลางขึ้นไปจำนวน 21 แห่งนี้ ส่วนใหญ่มีจำนวนนักเรียน 121-200 คน ซึ่งเป็นจำนวนนักเรียนที่ใกล้เคียงกับโรงเรียนขนาดเล็ก และโรงเรียนที่มีนักเรียนจำนวน 500 คนขึ้นไป มีเพียงจำนวน 1 แห่ง จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นว่าโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลางขึ้นไปมีความใกล้เคียงกันมาก การดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจึงมีการดำเนินงานที่ไม่แตกต่างกัน จึงทำให้ผลการวิจัยสภาพการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับนำผลการวิจัยไปใช้

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 ควรนำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปจัดทำแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และนำแนวทางการพัฒนาไปใช้ เพื่อพัฒนาการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้เข้มแข็งและมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น
2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 ควรมีการสร้างความรู้ความเข้าใจด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา และด้านการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ให้กับสถานศึกษาในสังกัดเพิ่มมากขึ้น
3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 ควรส่งเสริม สนับสนุน นิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา และด้านการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา
4. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 และสถานศึกษา ควรนำปัญหาการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่พบในแต่ละด้านไปหาแนวทางการแก้ไขปัญหาและพัฒนาาร่วมกัน โดยให้ความสำคัญกับปัญหาที่พบมากที่สุดในแต่ละด้านเป็นลำดับแรก

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 จากผลการศึกษาสภาพและปัญหา ในการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในครั้งนี้
2. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาเครื่องมือที่หลากหลายในการประเมินผล คุณภาพภายในตามระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- จันทิมา อังเพชร. (2557). สภาพและปัญหาในการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในของ
สถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
พิษณุโลก เขต 3. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม., พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น จำกัด.
- ปารณัฏฐ์ รุจิยาภรณ์. (2554). แนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา :
กรณีศึกษาโรงเรียนเทศบาลบ้านไผ่. รายงานการศึกษาอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต,
ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พิทักษ์ ตรีเสียน. (2562). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ
ภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2.
การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม., พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ภณัฐพงศ์ พลมุข และจักรกฤษ โปตาพล. (2561). สภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพ
ภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 19.
วารสาร มจร พุทธปัญญาปริทรรศน์, 3(3), 363-364.
- ภัทรียา ติระศรี. (2557). การศึกษาสภาพการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน
ประถมศึกษากลุ่มชุมตาบง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์
เขต 2. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม., พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ลักคณา สังฆธรรม. (2560). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียน
เทศบาล 1 บ้านหนองซากแก้ว สู่การรองรับการประกันคุณภาพภายนอกรอบสี่ สังกัด
เทศบาลตำบลห้วยใหญ่. งานนิพนธ์ กศ.ม., ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วรรณิ์ แกมเกตุ. (2555). วิธีวิทยาการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ระวีดา โทจำปา. (2556). การศึกษาสภาพการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในของ
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3. การศึกษา
ค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม., พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สมประสงค์ ยมนา. (2553). รูปแบบการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษอบุลาชธานี เขต 3 ที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน
การศึกษา จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา.
วิทยานิพนธ์ กศ.ม., อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

- สรพงษ์ แสงสุข. (2554). สภาพและปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียน
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 ที่ได้รับการประเมินภายนอก รอบ
3 ปี พ.ศ.2554. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม., พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สุภาวดี ตรีรัตน์. (2554). การพัฒนามาตรฐานและการประกันคุณภาพภายใน. กรุงเทพฯ: สำนัก
วิชาการและมาตรฐานการศึกษา
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2. (2563). ข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา
ปีการศึกษา 2563. อุตรดิตถ์: กลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2. (2564). แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ
พ.ศ.2564 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2. อุตรดิตถ์: กลุ่มนโยบาย
และแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). คู่มือการปฏิบัติงานข้าราชการครู.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ
ภายในของสถานศึกษาตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกัน
คุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2555). แผนบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก
ปี พ.ศ. 2555-2558. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อักษรไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2558). แผนยุทธศาสตร์พัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก
พ.ศ.2558-2561. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). แนวทางการประเมินคุณภาพมาตรฐาน
การศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์
การศึกษาพิเศษ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2563). แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ
การศึกษาตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2561. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์
ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอ็น.เอ.รัตนะเทรตดีง.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (ม.ป.ป.). คู่มือการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและ
บุคลากรทางการศึกษารักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: สำนักพัฒนาระบบบริหารงานบุคคลและ
นิติการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (ม.ป.ป.). *มาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา*.

กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2547). *พระราชบัญญัติ*

การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545. กรุงเทพฯ: พริกหวาน

กราฟฟิค จำกัด.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในงานวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาเครื่องมือวิจัย

1. ดร.เสถียรภักดิ์ มุขติ ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์
2. ดร.สธิพร เขาวนชัย อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารและพัฒนาการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพิษณุโลก
3. ดร.อุไร ปัญญาสิทธิ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนพรหมพิรามวิทยา จังหวัดพิษณุโลก
4. ดร.อมรรัตน์ สารเลื่อนแก้ว รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ โรงเรียนพุทธชินราชพิทยา
จังหวัดพิษณุโลก
5. นายจงกล ยาท่วม ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2

ภาคผนวก ข ผลการประเมินความสอดคล้องของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย
ของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน

1. สอบถามเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2

ข้อ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่					IOC	ความหมาย
	1	2	3	4	5		
1	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
2	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
3	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
4	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
5	+1	+1	+1	+1	0	0.80	เหมาะสม
6	+1	+1	+1	+1	0	0.80	เหมาะสม
7	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
8	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
9	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
10	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
11	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
12	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
13	+1	+1	+1	+1	0	0.80	เหมาะสม
14	+1	+1	+1	+1	0	0.80	เหมาะสม
15	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
16	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
17	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
18	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
19	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
20	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
21	+1	+1	+1	+1	0	0.80	เหมาะสม
22	+1	+1	+1	+1	0	0.80	เหมาะสม
23	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม

ข้อ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่					IOC	ความหมาย
	1	2	3	4	5		
24	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
25	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
26	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
27	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
28	+1	+1	+1	+1	0	0.80	เหมาะสม
29	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
30	+1	+1	+1	+1	0	0.80	เหมาะสม

2. สอบถามเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2

ด้าน/ ข้อ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่					IOC	ความหมาย
	1	2	3	4	5		
ด้าน 1							
1	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
2	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
3	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
4	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
ด้าน 2							
1	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
2	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
3	+1	+1	+1	+1	0	0.80	เหมาะสม
4	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
ด้าน 3							
1	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
2	+1	+1	+1	+1	0	0.80	เหมาะสม
3	+1	+1	+1	+1	0	0.80	เหมาะสม
4	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม

ด้าน/ ข้อ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่					IOC	ความหมาย
	1	2	3	4	5		
ด้าน 4							
1	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
2	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
3	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
4	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
ด้าน 5							
1	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
2	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
3	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
4	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
ด้าน 6							
1	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
2	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
3	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
4	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม

ภาคผนวก ค แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

สภาพและปัญหาในการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาในการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาในการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 และเพื่อเปรียบเทียบสภาพในการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2

2. แบบสอบถามทุกฉบับจะไม่มีผลกระทบต่อนาน ต่อโรงเรียน ต่อเขตพื้นที่การศึกษา

3. ข้อมูลจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ขอความกรุณาท่านตอบแบบสอบถามดังแนบ และขอขอบพระคุณท่านในความร่วมมือที่ท่านได้เสียสละเวลาในการตอบแบบสอบถามมา ณ โอกาสนี้

นางสาวละออ วันจิ๋ว

รอง ผอ.สพป.อุตรดิตถ์ เขต 2

โทร 09-5634-1085

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพความเป็นจริง

1. ขนาดโรงเรียน

- ☐ ขนาดเล็ก (นักเรียน 1-120 คน)
☐ ขนาดกลางขึ้นไป (นักเรียน 121 คนขึ้นไป)

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับคุณภาพที่ตรงกับสภาพการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของท่าน โดยพิจารณาตามเกณฑ์แต่ละระดับ ดังนี้

ความหมายของ “สภาพการดำเนินงาน”

ระดับ 5 หมายถึง สภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง สภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง สภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง สภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง สภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ที่	ระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	ระดับสภาพการดำเนินงาน				
		5	4	3	2	1
1. ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา						
1	สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครู คณะกรรมการสถานศึกษา ตัวแทนผู้ปกครอง ชุมชน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง					
2	สถานศึกษาสร้างความรู้ความเข้าใจและความตระหนักในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา มาตรฐานการศึกษาระดับต่าง ๆ และกระบวนการจัดทำมาตรฐานการศึกษาให้กับครู บุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษา ตัวแทนผู้ปกครอง ชุมชน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง					
3	สถานศึกษาวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษาของชาติ หลักสูตรสถานศึกษา จุดเน้น บริบท ความต้องการ ทิศทางการจัด					

ที่	ระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	ระดับสภาพการดำเนินงาน				
		5	4	3	2	1
	การศึกษา เอกลักษณ์และอัตลักษณ์ของสถานศึกษา เพื่อนำมากำหนดเป็นมาตรฐานการศึกษาและเป้าหมายความสำเร็จ					
4	สถานศึกษากำหนดมาตรฐานการศึกษาและเป้าหมายความสำเร็จที่เด่นชัด เป็นรูปธรรม ครอบคลุมการศึกษาทุกระดับ					
5	สถานศึกษาเสนอมาตรฐานการศึกษาและเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษา ให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พิจารณาให้ความเห็นชอบ					
6	สถานศึกษาประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาและเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษา และแจ้งให้ผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกรับทราบ					
2. ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา						
7	สถานศึกษาจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา โดยการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศและวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในด้านจุดแข็ง/จุดเด่น จุดอ่อน/จุดที่ควรพัฒนา และสภาพแวดล้อมภายนอกด้านโอกาส และอุปสรรค					
8	สถานศึกษากำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ประเด็นกลยุทธ์ ตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย กลยุทธ์ริเริ่ม โครงการและกิจกรรม ที่มุ่งเน้นคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา สะท้อนคุณภาพความสำเร็จและเป็นรูปธรรม โดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม					
9	สถานศึกษากำหนดโครงการ/กิจกรรมที่ตอบสนองวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ และสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา					
10	สถานศึกษาจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี โดยมีการวิเคราะห์ทบทวนทิศทางการจัดการศึกษา (วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์) จากแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อยืนยันทิศทางการจัดการศึกษาของสถานศึกษา					
11	สถานศึกษาจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา					

ที่	ระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	ระดับสภาพการดำเนินงาน				
		5	4	3	2	1
12	สถานศึกษานำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา เสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบก่อนนำไปใช้จริง					
3. ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา						
13	สถานศึกษานำแผนปฏิบัติการประจำปีไปสู่การปฏิบัติตามกรอบระยะเวลาและกิจกรรมโครงการที่กำหนดไว้					
14	ผู้รับผิดชอบและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบตามที่ได้กำหนดตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการ					
15	สถานศึกษามีการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และจัดทำรายงานผลการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม					
16	สถานศึกษานำผลการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล การดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมมาใช้พัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงาน					
4. ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา						
17	สถานศึกษากำหนดหรือมอบหมายผู้รับผิดชอบในการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา					
18	สถานศึกษากำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและเครื่องมือที่หลากหลายและเหมาะสม					
19	สถานศึกษาดำเนินการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง					
20	สถานศึกษาสรุปรายงานผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อนำผลการประเมินคุณภาพภายในไปจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาต่อไป					
5. ด้านการติดตามผลการดำเนินการให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา						
21	สถานศึกษาติดตามผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี ว่าดำเนินงานได้บรรลุตามเป้าหมาย ตัวชี้วัดความสำเร็จที่กำหนดหรือไม่ อย่างไร					

ที่	ระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	ระดับสภาพการดำเนินงาน				
		5	4	3	2	1
22	สถานศึกษาติดตามการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษา เรื่องการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กระบวนการจัดการเรียนรู้ กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ การวัดประเมินผลการเรียนรู้ การพัฒนาบุคลากร การจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้					
23	สถานศึกษากำหนดผู้รับผิดชอบ ปฏิทินปฏิบัติงาน และจัดทำเครื่องมือในการติดตามผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี					
24	สถานศึกษาจัดทำรายงานผลการติดตามการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง					
25	สถานศึกษานำผลการติดตามการดำเนินงานมาใช้ปรับปรุงหรือพัฒนาการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา					
6. ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง						
26	สถานศึกษานำสรุปผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา มาจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองประจำปี ที่สะท้อนคุณภาพผู้เรียนและผลสำเร็จของการบริหารจัดการศึกษาตามรูปแบบรายงานที่สถานศึกษากำหนดหรือหน่วยงานต้นสังกัดกำหนด					
27	สถานศึกษานำเสนอผลการประเมินตนเองแต่ละมาตรฐานว่ามีคุณภาพอยู่ระดับใด มีหลักฐานในการอ้างอิงผลการประเมิน และมีกระบวนการพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานให้ดีขึ้นกว่าเดิม					
28	สถานศึกษานำเสนอรายงานผลการประเมินตนเองต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบ					
29	สถานศึกษาจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเองต่อหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลเป็นประจำทุกปี					
30	สถานศึกษาเผยแพร่รายงานผลการประเมินตนเองต่อสาธารณชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง					

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของท่าน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับปัญหาในสถานศึกษาของท่าน
โดยเลือกได้มากกว่า 1 ข้อ

1. ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีปัญหาในเรื่องใดบ้าง
 - ☐ การวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษาของชาติ หลักสูตรสถานศึกษา จุดเน้น บริบท ความต้องการ เอกลักษณ์และอัตลักษณ์ของสถานศึกษา
 - ☐ การสร้างความรู้ความเข้าใจกระบวนการจัดทำมาตรฐานการศึกษาและเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษา
 - ☐ การกำหนดมาตรฐานการศึกษาและเป้าหมายความสำเร็จที่เด่นชัด เป็นรูปธรรม
 - ☐ อื่น ๆ ระบุ.....
2. ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา มีปัญหาในเรื่องใดบ้าง
 - ☐ การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา สะท้อนคุณภาพ ความสำเร็จและเป็นรูปธรรม โดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม
 - ☐ การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
 - ☐ การนำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีเสนอขอความเห็นชอบต่อ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - ☐ อื่น ๆ ระบุ.....
3. ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา มีปัญหาในเรื่องใดบ้าง
 - ☐ การนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปสู่การปฏิบัติตามกรอบระยะเวลาและโครงการ/กิจกรรมที่กำหนดไว้
 - ☐ การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้รับผิดชอบและผู้ที่เกี่ยวข้อง
 - ☐ การกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และจัดทำรายงานผลการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม
 - ☐ อื่น ๆ ระบุ.....
4. ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา มีปัญหาในเรื่องใดบ้าง
 - ☐ การกำหนดผู้รับผิดชอบในการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
 - ☐ การใช้เครื่องมือในการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาที่หลากหลาย
 - ☐ การเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
 - ☐ อื่น ๆ ระบุ.....

5. ด้านการติดตามผลการดำเนินการให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา มีปัญหาในเรื่องใดบ้าง

- ☐ การติดตามผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีเพื่อตรวจสอบการบรรลุเป้าหมายและตัวชี้วัด
- ☐ ผู้รับผิดชอบในการติดตามการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี
- ☐ การนำผลการติดตามการดำเนินงานมาใช้ปรับปรุงหรือพัฒนาการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
- ☐ อื่น ๆ ระบุ.....

6. ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง

- ☐ การนำเสนอผลการประเมินตนเองในแต่ละมาตรฐานพร้อมหลักฐานอ้างอิงผลการประเมินและมีกระบวนการพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานให้ดีขึ้นกว่าเดิม
- ☐ การนำเสนอรายงานผลการประเมินตนเองต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบ
- ☐ การเผยแพร่รายงานผลการประเมินตนเองต่อสาธารณชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- ☐ อื่น ๆ ระบุ.....

ขอขอบพระคุณในความร่วมมือที่ท่านได้เสียสละเวลาในการตอบแบบสอบถามฉบับนี้

นางสาวละออ วันจิ๋ว

รอง ผอ.สพป.อุดรดิตถ์ เขต 2

ประวัติผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ – ชื่อสกุล

ละออ วันจิ๋ว

วัน เดือน ปี เกิด

12 พฤษภาคม 2510

ที่อยู่ปัจจุบัน

92 หมู่ 6 ตำบลหาดกรวด อำเภอเมืองอุตรดิตถ์

จังหวัดอุตรดิตถ์ 53000

ที่ทำงานปัจจุบัน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2

ตำบลแสนตอ อำเภอน้ำปาด

จังหวัดอุตรดิตถ์ 53110

ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน

รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

อุตรดิตถ์ เขต 1

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2562

กศ.ด. สาขาวิชา การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร

พ.ศ. 2544

กศ.ม. สาขาวิชา การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร

พ.ศ. 2532

ค.บ. วิชาเอก ภาษาไทย วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์